

Sinteza obiectivelor și propunerilor
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(asigurare transfer atribuții conform Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative)
(număr unic 241/MF/BNM/2023)

Nr. d/o	Prevederile din proiectul de lege.	Conținutul obiectivului/prounerii (recomandării).	Opinia autorului proiectului.
AVIZARE PRIMARĂ			
Centrul de Armonizare a Legislației			
1.		Proiectul național nu prezintă un exercițiu de transpunere directă a legislației UE subsumat politicilor europene în domeniul serviciilor financiare, fiind unul de creare a normelor cu specific național, care par să nu submineze dispozițiile legislației UE menționate supra.	Se acceptă.
Comisia Națională a Pieței Financiare			
2.	<p>(12) În procesele de judecată cu privire la insolvabilitatea sau lichidarea silită a societăților de asigurare sau reasigurare, sucursalelor societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe, intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, asociațiilor de economii și împrumut, birourilor istorilor de credit sau a organizațiilor de creditare nebancaară, care sunt în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, Comisia Națională reține calitatea de participant în procesele respective, pe care o deține la 1 iulie 2023.</p> <p>(13) Cererile prelabile, depuse pînă la 1 iulie 2023 sau după această dată, împotriva actelor administrative sau inacțiunilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise sau manifestate pînă la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, se examinează de Comisia Națională a Pieței Financiare. Înainte de emiterea</p>	<p>Premergător și din punct de vedere conceptual, CNPF notează că potrivit pct. 2 din Nota informativă la proiectul de lege, „Proiectul este elaborat în vederea punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 178 din 11.09.2020 [...] care are ca finalitate atribuirea Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a unor competențe de reglementare și supraveghere a sistemului financiar non-bancar [...] atribuții exercitate în prezent de Comisia Națională a Pieței Financiare”. Concomitent, proiectul vine să înlocuiască reglementări conexe acțiunilor în instanțele de judecată, implicit reținerea/atribuirea în raport cu CNPF a calității de parte în procesele de judecată în condițiile stabilite potrivit Art. X alin. (12) – (17). Având în vedere cele menționate, CNPF enunță raționamentul revizuirii conceptuale a prevederilor expuse, consemnând infra următoarele raționamente. Preluarea litigiilor în speță de către BNM va asigura consecvența cu cadrul normativ în vigoare din 1 iulie 2023. În acord cu prevederile Legii nr. 178/2020, din 01.07.2023 urmează a fi transmise toate atribuțiile de licențiere, reglementare și supraveghere ale CNPF pe piața asigurărilor și piața creditară nebancaară.</p>	<p>Nu se acceptă. Sustinem în continuare opțiunea de continuare a gestionării litigiilor de către CNPF. În acest sens, prezentăm următoarele aspecte relevante: - Potrivit Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, începând cu 01.07.2023, BNM va deveni autoritatea de supraveghere care „licențiază/autorizează/emite avizul pentru înregistrarea de stat, reglementează și supraveghează activitatea asigurătorilor, reasigurătorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, a Biroului Național al Asiguraților de Autovehicule din Republica Moldova, a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istorilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancaară” (art. 1), cu efect pentru viitor. - Prevederile Legii nr. 178/2020 stabilesc explicit limitele transferului instituțional - o parte din atribuțiile CNPF de licențiere, reglementare și supraveghere, pentru ca aceste atribuții să fie, în continuare, exercitate deja de BNM. După cum se arată în Nota informativă la proiectul Legii nr. 178/2020 și în Sinteza însoțitoare, legiuitorul a urmărit „atribuirea unor competențe de supraveghere BNM”, prin „trecerea competențelor de supraveghere de la CNPF la BNM”. Astfel, nu suntem în prezența unei succesiuni sau reorganizării instituționale în care BNM ar prelua în totalitate drepturile și obligațiile CNPF derivate din activitatea sa anterioară.</p>

<p>deciziei cu privire la cererea prealabilă, Comisia Națională a Pieței Financiare solicită opinia cu caracter consultativ a Băncii Naționale a Moldovei cu privire la proiectul de decizie elaborat de Comisia Națională a Pieței Financiare în cazul respectiv.</p> <p>(14) Cererile de chemare în judecată, care se vor depune de la 1 iulie 2023, împotriva actelor administrative, operațiunilor administrative sau inacțiunilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise, realizate sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, se depun către Comisia Națională a Pieței Financiare.</p> <p>(15) În procesele de judecată în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, care au ca obiect actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise, realizate sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, Comisia Națională a Pieței Financiare reține calitatea de participant în procesele respective, pe care o deține la 1 iulie 2023.</p> <p>(16) În procesele de judecată care vor fi inițiate de la 1 iulie 2023 și care vor avea ca obiect actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare emise, realizate sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, calitatea de participant în</p>	<p>Respectiv, după intrarea în vigoare a Legii nr. 178/2020, actele normative aferente sectoarelor pieței financiare nebancale vizate vor fi puse în responsabilitatea BNM, iar prin realizarea de către BNM a sarcinilor, ulterior datei de 01.07.2023, conexe cu sectoarele preluată, inclusiv activitatea de reprezentare în instanțele de judecată, s-ar asigura concordanța și coerența cu legislația în vigoare din data menționată. În acest sens, necesită a fi relevat că litigiile cu implicarea CNPF au la bază acțiuni în contestare, acțiuni în obligare și acțiuni în realizare. Astfel, potențialele decizii favorabile reclamantilor, ar putea reclama adoptarea unor decizii din partea autorității, care se vor referi anume la componenta de autorizare și supraveghere, care din 01.07.2023 trec în competența BNM. Tot aici, cu referire la norma de la art. X alin. (19), CNPF reține că soluția propusă, nu se racordează principiilor de durabilitate, respectiv, nu pot fi considerate o oportunitate pe termen lung (unele litigii pot dura mai mult de 5 ani).</p> <p>Redacția actuală a proiectului, ar genera o continuită sincronizare a activităților de către două autorități naționale de control intern în sectorul public (SNCI)1, autoritatea stabilește principalele surse de informații necesare managerilor și angajaților pentru îndeplinirea atribuțiilor, precum și cantitatea, calitatea, periodicitatea, sursa și destinatarii informațiilor, acțiunile necesare pentru producerea, transmiterea și primirea operativă a informațiilor respective. Deci se reclamă asigurarea unui circuit intern continuu al informației determinat ab initio de existența acesteia în cadrul autorității publice. Totodată, preluarea litigiilor se realizează principiilor de eficiență în gestiunea resurselor autorității publice. În sensul resurselor aflate la dispoziția CNPF, adițional a se lua act și de faptul că, urmare a modificărilor care vor viza art. 6 alin. (1) lit. f) și h) din Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, începând cu 01.07.2023 CNPF va fi lipsită de o parte a surselor din care, în prezent, se finanțează. Or, din perspectiva eficienței financiare și a principiilor bugetare, autoritatea trebuie să își formeze bugetul reieșind</p>	<p>- Legea nr.178/2020 nu prevede și transferarea răspunderii CNPF pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte de către aceasta, până la 01.07.2023. Or, potrivit art. VIII alin. (3) din Legea nr. 178 din 11.09.2020, „Banca Națională a Moldovei nu poartă răspundere pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea de către Comisia Națională a Pieței Financiare, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, a atribuțiilor privind licențierea/autorizarea/emiterea avizelor pentru înregistrarea de stat, precum și privind reglementarea și supravegherea activității asigurătorilor, reasigurătorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istorilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancaară.” Această prevedere este în concordanță cu principiile răspunderii autorității publice pentru activitatea administrativă proprie.</p> <p>- CNPF rămâne inclusiv răspunzătoare de prejudiciile eventual cauzate prin activitatea administrativă desfășurată până la 01.07.2023.</p> <p>- O parte din litigiile în curs ale CNPF nu se justifică de calitatea viitoare a BNM de autoritate de reglementare și supraveghere a categoriilor respective de entități, întrucât se referă la persoanele juridice a căror licențe deja au fost retrase și care nu vor fi subiecți ai reglementării și supravegherii de către BNM.</p> <p>- Un alt segment de litigii privesc contravențiile constatate de către CNPF. BNM nu are calitatea de agent constator al contravențiilor, iar actualul mandat al BNM nu este preconizat a fi extins în acest sens.</p> <p>- În caz de contestare a actelor administrative autoritatea emiță este cea mai bine plasată să conducă apărarea acestor acte, în virtutea experienței de specialitate acumulate în timp și cunoașterii specificului actelor contestate și a procedurilor administrative pe care le-a derulat.</p> <p>- Pe de altă parte, BNM nu dispune încă de personal cu experiență relevantă în domeniile în care au fost emise actele CNPF și care ar putea apăra în instanțele de judecată actele și poziția CNPF într-un mod mai eficient decât autoritatea emiță. Această competență va fi construită odată cu desfășurarea activității de supraveghere de către BNM.</p> <p>- În plus, o parte din litigii se desfășoară o perioadă îndelungată și vizează acte ale CNPF emise sub imperiul unui cadru normativ supus modificărilor de-a lungul timpului. BNM ar fi pusă, astfel, în situația să formuleze apărarea actelor CNPF emise pe baza</p>
--	--	--

<p>procesele respective revine Comisiei Naționale a Pieței Financiare. (17) De la 1 iulie 2023, instanța de judecată va atrage din oficiu Banca Națională a Moldovei în calitate de terț în procesele de judecată menționate la alin. (15) și (16). Comisia Națională a Pieței Financiare va informa instanța de judecată despre necesitatea atragerii Băncii Naționale a Moldovei în procesul de judecată.</p>	<p>din premisa și cerința reclamată de atribuțiile cu care este investită de lege. Asigurarea reprezentării în instanțele de judecată, pe o perioadă nedeterminată în cadrul litigiilor care nu se pliază cu sfera de competență a autorității, este lipsită de eficiență și raționament economic. Mai mult, nu poate fi garantată opțiunea angajaților CNPF care gestionează litigiile pe domeniile transferate, de a-și continua activitatea în cadrul autorității. A se nota că, actualmente în sarcina Departamentului juridic din cadrul CNPF este gestionarea și reprezentarea în cadrul a circa 112 litigii. În susținerea celor evocate, a se reține că activitatea unei autorități trebuie să se interpuină principilor generale și standardelor de control financiar public intern. Or, răspunderea managerială este proporțională gestionării optime a resurselor conform obiectivelor autorității, pe baza principiilor bunei guvernări, prin implementarea sistemului de control intern managerial și a activității de audit intern în sectorul public. În acest sens, în sfera sa de competență, CNPF, implicat în formula de după 01.07.2023 este ținută să respecte principiile bunei guvernări - transparență și răspundere, economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate, optimizare a activelor și pasivelor, etică și integritate în activitatea entității publice. Păstrarea componentei de gestiune a litigiilor în sarcina CNPF vine în disonanță cu obiectivele sistemului Control Intern Managerial (CIM) enunțate. Or, evaluarea obiectivelor de performanță și cuantificarea acestora nu se pliază cu gestionarea unor procese care nu vor avea legătură și nu vor deriva din activitatea de bază a autorității. Conform SNCI, în coraport cu atribuțiile legale statuate de lege, managementul performanțelor și al riscurilor prevede necesitatea de stabilire a obiectivelor pentru sistemele / procesele operaționale, 1 Ordin Ministrului Finanțelor nr.189/2015 cu privire la aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public precum și identificare, evaluare și control al riscurilor, care pot influența atingerea acestora. Este imperativ a semnala că obiectivul și misiunea CNPF, în condițiile Legii nr. 178/2020 se redefinesc</p>	<p>unor acte normative revizuite sau abrogate și care nu vor mai fi puse în aplicare de BNM în calitate de autoritate de supraveghere (spre exemplu, de la 01.01.2023 Legea anterioara cu privire la asigurări a fost abrogată).</p> <p>- Toate dosarele administrative pe care se bazează actele contestate ale CNPF au fost transmise, conform legii, instanței de judecată. În eventualitatea unor solicitări de informații adiționale ale instanțelor de judecată, BNM este gata să ofere documentele din arhiva ce va fi preluată de la CNPF, precum și să permită specialiștilor transferați de la CNPF la BNM să participe la ședințele de judecată pentru a acorda explicațiile necesare legate de actele CNPF emise anterior datei de 01.07.2023.</p> <p>- Pentru asigurarea schimbului de informații și urmărirea evoluției litigiilor în curs, este suficientă participarea BNM în calitate de terț/intervenient în procesele de judecată care au ca obiect contestarea actelor CNPF. Corespunzător, dacă instanțele de judecată vor emite hotărâri prin care va dispune efectuarea unor acte de către autoritatea de supraveghere, acestea vor fi, în mod firesc, dispuse BNM, în calitate de nouă autoritate de supraveghere.</p> <p>În virtutea celor expuse, BNM consideră judicioasă continuarea și finalizarea litigiilor în curs la data de 01.07.2023 de către CNPF, cu alăturarea BNM în calitate de terț (intervenient) în partea ce ține de art. IX alin. (12) din proiect, care presupune menținerea de către CNPF a calității de participant în dosarele de insolabilitate și lichidare silită pendinte pe rolul instanțelor de judecată, aceasta are scopul de a eficientiza punerea în aplicare a Legii nr. 178/2020, care nu prevede expres subrogarea sau posibilitatea succesiunii CNPF în drepturile procedurale în cadrul proceselor de judecată vizate. Adițional, considerăm relevantă norma de la art. IX alin. (12) din proiect, în special sub aspectul imposibilității subrogării CNPF în drepturi procedurale în cazurile în care CNPF are statut de creditor validat în cadrul proceselor de insolabilitate, care deține creanțe formate de debitorii insolubili urmare restanțelor la obligațiile de plată pentru taxele regulatorii pentru perioada de până la 01.07.2023.</p>
---	---	---

umare a transformării instituționale și implicat revizuirii mandatului oferit de legiuitor. În sensul SNCI, misiunea este o enunțare scurtă a scopului general al entității publice. Misiunea ghidează acțiunile, oferă o direcție și un cadru pentru formularea strategiilor entității publice. Misiunea entității conține: scopul de bază al entității publice, părțile primare interesate, responsabilități și servicii prestate, care nu pot fi distincte de mandatul concret stabilit de legiuitor. Revizuirea normelor din proiect va asigura raportarea consecventă a răspunderii, or norma de la art. VIII alin. (3) din Legea nr. 178/2020, vine în susținerea prevederilor existente din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și Legea nr. 192/1998 cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare, care statuează că autoritățile (persoanele cu funcție de demnitate publică și angajații) nu răspund civil, administrativ, contravențional sau penal pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor, care a cauzat prejudiciul unor terți. În speță, litigiile aflate pe rol nu vizează constatarea îndeplinirii sau omisiunea îndeplinirii oricărui act. Pe cale de consecință, responsabilitatea în sensul normei din Legea nr. 178/2020 nu poate fi interpretată drept temelie pentru dispersia unor proceduri administrative care vădit vizează competențele unei autorități, ultima fiind nu doar succesor al drepturilor și atribuțiilor, dar și a obligațiilor conexe. Complementar, speța poate fi examinată și prin analogia normelor prevăzute de Codul de procedură civilă în litigiile civile. Potrivit art.59 Cod procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul întinerii procesului, ca subiect al raportului material litigios. În acord cu art.70 Cod procedură civilă - în cazul ieșirii uneia

		<p>dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datonie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Actele săvârșite pînă la intrarea în proces a succesoriului sînt obligatorii lui în măsura în care ar fi fost obligatorii persoanei pe care succesorul în drepturi a subrogat. În sensul celor expuse, CNPF insistă ferm asupra poziției de preluare de către BNM a litigiilor și implicit procedurilor prealabile după transferul de competență în condițiile Legii nr. 178/2020</p>	
<p>3.</p>	<p>Art. 1 – Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 297-300, art. 544) se modifică după cum urmează:</p> <p>...</p> <p>3. Articolul 75²: se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins: „(2¹) Sancțiunile, măsurile sancționatoare și măsurile de supraveghere, care pot fi aplicate de Banca Națională a Moldovei față de subiecții prevăzuți în Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, se aplică de către organele de conducere ale Băncii Naționale împuternicite în acest sens conform Legii nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare.”</p> <p>(2²) Sancțiunile, măsurile sancționatoare, măsurile de supraveghere, măsurile de remediere și măsurile de stabilizare, care pot fi aplicate de Banca Națională a Moldovei față de subiecții prevăzuți în Legea nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut, Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit și în Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, se aplică de către guvernator, prim-viceguvernator,</p>	<p>1. Art. 1 pct.3 din proiect, în partea ce ține de completarea art.75² cu alin.(2²), în vederea asigurării echilibrului reglementărilor opinăm asupra necesității substituirii cuvintelor "radiere din registru" cu textul "suspendare sau radiere din registru", raționamentul fiind faptul că art. 20 din Legea nr. 1/2018 prevede și procedura de suspendare din registru.</p>	<p>Se acceptă. Art. 20 alin. (1) din Legea nr. 1/2018 operează cu termenul de „suspendare a activității”. (1) <i>Autoritatea de supraveghere este în drept să suspende pe un termen de până la 2 ani activitatea organizației de creditare nebancaară, cu mențiunea respectivă în Registru</i>”.</p> <p>Respectiv, alin. (2²) va avea următorul cuprins: „Sancțiunile, măsurile sancționatoare, măsurile de supraveghere, măsurile de remediere și măsurile de stabilizare, care pot fi aplicate de Banca Națională a Moldovei față de subiecții prevăzuți în Legea nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut, Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit și în Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, se aplică de către guvernator, prim-viceguvernator, viceguvernatori, cu excepția celor de suspendare a activității sau a licenței, de retragere a licenței ori a altui act cu caracter permisiv sau de radiere din registru, care sînt de competența Comitetului executiv.”.</p> <p>Totodată, în contextul transferului de competențe de la CNPF către BNM, urmează a fi reglementat și aspecte aferente suspendării actelor BNM (inclusiv a celor prin care se dispune suspendarea activității), având în vedere extinderea ariei de supraveghere și, ca urmare, a deciziilor care pot fi emise de BNM în privința noilor entități care vor fi supravegheate. În acest sens, se prezintă a fi necesară revizuirea art. 11¹ alin. (1) din Legea nr. 548/1995, inclusiv ținând cont de modificările propuse prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați în Parlamentul R. Moldova, nr. 134 din 11 mai 2023) la art. 23 alin. (1¹) din Legea nr. 192/1998 cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare, care se operează în contextul preluării competențelor de către BNM.</p>

4.	viceguvernatori, cu excepția celor de suspendare sau retragere a licenței ori a altui act cu caracter permisiv sau de radieră din registru, care sînt de competența Comitetului executiv.”.	<p>Art. II. – Legea nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.112-116, art.506) se modifică după cum urmează:</p> <p>...</p> <p>3. Articolul 46 se completează cu alineatul (5') cu următorul cuprins:</p> <p>„(5') În scopul realizării supravegherii, autoritatea de supraveghere poate solicita de la autorități publice și alte persoane să prezinte orice informații de care dispun, referitoare la activitatea asociațiilor, membrii și administratorii acestora.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Completarea art. 46 din Legea nr. 139/2007 cu alineatul (5'), uniformizează practica de supraveghere (prevederi similare fiind și în Legea nr. 114/2012) și asigură BNM părgăniile necesare în vederea realizării unei supravegheri eficiente.</p> <p>Această normă instituie un drept al autorității de supraveghere de a solicita informații de la autorități publice și alte persoane în contextul desfășurării activității de supraveghere, fiind extrem de dificil de a stabili o listă de exhaustivă de persoane de la care ar urma să se solicite informații în contextul supravegherii.</p> <p>Totodată, considerăm inoportună specificarea persoanelor de la care se va solicita informația, deoarece în procesul de supraveghere, în dependență de speță, poate surveni necesitatea de solicitare a informațiilor de la diferite persoane (fizice, juridice, autorități, inclusiv de peste hotare).</p>
5.	<p>5. Articolul 49 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 49. Încălcări, sancțiuni și măsuri de stabilizare</p> <p>...</p> <p>(3) În cazul constatării încălcărilor specificate la alin.(1), fie în cazul în care s-a înrăutățit starea financiară a asociației, autoritatea de supraveghere este în drept să aplice următoarele măsuri de stabilizare: ...</p> <p>i) să interzică desfășurarea activității prin anumite filiale, reprezentanțe și/sau să interzică constituirea filialelor și reprezentanțelor;</p>	<p>2. Art. II:</p> <p>1) la pct.3, considerăm necesară identificarea certă a persoanelor (fizice sau juridice) de la care se va solicita informația, cu includerea în nota informativă a unei argumentări privind necesitatea, dar și temeiul legal al solicitării acestor informații. De notat că, autoritatea de supraveghere, este în drept să solicite informații de la asociații și administratorii acestora (art.46 alin.(5) din Legea 139/2007), iar, în cazul în care informația se solicită în scopul stabilirii în activitatea administratorilor a unor acțiuni de fraudă, sau furt, în acest sens urmează a fi antrenate organele de drept. În context, având în vedere că competența autorității de supraveghere se extinde doar asupra asociațiilor și administratorii acestora, în cazul solicitării, și respectiv, reprezentării informației de către o persoană care nu este în aria de competență a Băncii Naționale a Moldovei (în continuare - BNM), norma dată nu va putea fi pusă în aplicare.</p> <p>2) la pct. 5 - alin. (3) lit.i) din art. 49, dar și pe tot textul legii textul ”filiale, reprezentanțe” urmează a fi substituit cu ”sucursale”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiect se vor opera modificări afi la norma respectivă, cit și în tot textul legii.</p>
6.	<p>6. Articolul 55:</p> <p>alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5) Consiliul este constituit din 7 membri aleși pe o perioadă de 5 ani, de către adunarea generală a asociației centrale din lista de candidați nominalizați de</p>	<p>3) La pct.6 din proiect, considerăm relevantă reexaminarea amendamentelor prin prisma următoarelor argumente. Prin adoptarea Legii nr. 259/2018 pentru modificarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139/2007, Parlamentul călăuzindu-se inclusiv de recomandările Băncii</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Menționăm că modificarea propusă, și anume eliminarea reprezentării în consiliul de administrație, se bazează pe recomandările Băncii Mondiale, prezentate în raportul aferent misiunii de asistență tehnică (misiunea din 17-22.10.2022). Potrivit Băncii Mondiale, participarea supraveghetorului (CNPF)</p>

către asociațiile care dețin licență de activitate. Președintele consiliului este ales și este revocat de către consiliu.”
alineatul (8) va avea următorul cuprins:
„(8) Administratorii asociațiilor pot fi membri ai consiliului asociației centrale.”.

Mondiale, a susținut reformarea sistemului asociațiilor de economii și împrumut, având ca scop asigurarea stabilității sistemului de asociații de economii și împrumut în ansamblul său, în contextul pasibilelor riscuri generate de nerambursarea în termen a depunerilor de economii atrase de la populație, prin aplicarea unui șir de măsuri precum interzicerea investiții în valori mobiliare corporative de către asociații pentru minimizarea riscurilor de lichiditate aferente efectuării acestor investiții, stabilirea cadrului juridic pentru instituirea de către CNPF a regimului de administrare specială a asociațiilor prin intermediul unei Asociații Naționale Centrale Asociațiilor de Economii și Împrumut (ANCAEI). Totodată, în vederea asigurării unei politici și direcții unice de dezvoltare a sectorului, complementare celei de stat, prin legea menționată s-a propus sporirea capacităților instituționale a asociației centrale, inclusiv stimularea gestionării diverselor linii de creditare îndreptate spre asociațiile de economii și împrumut, acordarea de instruire și reprezentare și sprijinirea autorității de supraveghere la monitorizarea performanței instituției prin delegarea anumitor împuterniciri, dar și în scopul excluderii conflictului de interese care eventual poate apărea în cazul delegării anumitor atribuții, inclusiv de administrare specială către ANCAEI, s-a decis instituirea unui Consiliu de administrare profesionist, inclusiv oferindu-i autorității de supraveghere dreptul de a delega reprezentanții săi. Astfel, având în vedere rolul și misiunea ANCAEI pentru întreg sistemul de asociații de economii și împrumut, reprezentanții autorității de supraveghere în Consiliului ANCAEI, fiind independenți de sistemul asociațiilor, oferă o percepție corectă în ceea ce ține de exercitarea de către ANCAEI a atribuțiilor care îi revin, inclusiv, gestionarea prudentă și profesională a fondului de lichidități, implementarea regimului de administrare specială, etc. în acest fel contribuind la consolidarea supravegherii din partea autorității a întreg sistemului, ceea ce contribuie într-un mod unic la dezvoltarea durabilă a sectorului asociațiilor

în consiliul Asociației Centrale, limitează capacitatea acesteia de a se dezvolta, prin descurajarea sectorului de la urmărirea proactivă a oportunităților de dezvoltare, în raport fiind menționat că BNM ar trebui să revizuiască structura de guvernare a Asociației centrale și să înlăture supravegherea din cadrul bordului de administrare.

7.	<p>Art. III. – Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.316-321, art.546) se modifică după cum urmează:</p> <p>...</p> <p>3. Articolul 17:</p> <p>Alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Autoritatea de supraveghere exercită, în modul stabilit de prezenta lege:</p> <p>a) reglementarea și supravegherea activității birourilor istoriilor de credit;</p> <p>b) controlul surselor de formare a istoriilor de credit și a utilizatorilor istoriilor de credit, care nu sînt entități prevăzute la alin. (2).</p> <p>(2) În cazul în care sursele de formare a istoriilor de credit/utilizatorii istoriilor de credit sînt entități supraveghete de Banca Națională a Moldovei conform Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, aceasta verifică, în cadrul procesului de supraveghere a entităților respective, veridicitatea informației prezentate de către acestea la biroul istoriilor de credit și a corectitudinii utilizării rapoartelor de credit.”;</p> <p>...</p> <p>5. Articolul 19 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 19. Încălcări, sancțiuni și măsuri de remediere.</p> <p>(5) În cazul în care sursele de formare a istoriilor de credit sau utilizatorii istoriilor de credit, altele/decît entitățile supraveghete de Banca Națională a Moldovei, au admis încălcările menționate la alin. (2) lit.a), c) și d), autoritatea de supraveghere poate aplica acestora amendă în mărime de la 5 000 la 15 000 lei.</p>	<p>de economii și împrumut și prevenirea crizelor de sistem.</p> <p>3. Art. III:</p> <p>1) La pct. 3 și pct. 5, implicit modificările propuse la art. 17 alin. (1) și art. 19 alin. (5), în contextul preluării supravegherii de către BNM a organizațiilor de creditare nebancaară, asociațiilor de economii și împrumut și societăților de asigurări, atenționăm asupra imposibilității efectuării atribuțiilor de control și respectiv, sancționare prevăzute la art.19 alin.(5) din proiect, în raport cu sursele de formare a istoriilor de credit/utilizatorii istoriilor de credit care nu sînt entități supraveghete de BNM, în categoria cărora se înscriu: persoanele juridice prestatoare de servicii comunale și cele de telecomunicații, orice persoană juridică sau întreprinzător individual care acordă credite sau furnizează bunuri și servicii în credit, precum și întreprinderile de colectare a datorilor, etc. (a se vedea noțiunile de sursă de formare a istoriei de credit și utilizator a istoriei de credit din art.2).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificările propuse la atr. 17 alin. (1) și (2) și art. 19 alin. (4) din Legea nr. 122/2008 vor avea următorul cuprins:</p> <p>1. „3. Articolul 17:</p> <p>Alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Reglementarea și supravegherea activității birourilor istoriilor de credit se exercită de autoritatea de supraveghere, în modul prevăzut de prezenta lege.</p> <p>(2) În cazul în care sursele de formare a istoriilor de credit/utilizatorii istoriilor de credit sînt entități supraveghete de Banca Națională a Moldovei conform Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, aceasta verifică, în cadrul procesului de supraveghere a entităților respective, veridicitatea informației prezentate de către acestea la biroul istoriilor de credit și a corectitudinii utilizării rapoartelor de credit. Încălcarea de către entitățile respective a prevederilor prezentei legi se sancționează în conformitate cu prezenta lege.”;</p> <p>2. Alin. (4) al art. 19 va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) În cazul în care sursele de formare a istoriilor de credit sau utilizatorii istoriilor de credit au admis încălcările menționate la alin. (1) lit.a), c) și d), autoritatea de supraveghere poate aplica acestora amendă în mărime de la 5 000 la 15 000 lei.”</p> <p>Totodată, dezeratul de responsabilizare a surselor de formare a istoriilor de credit, ce derivă din propunerea CNPF, impune:</p> <p>- modificarea art. 6 alin. (11) și expunerea acestuia în redacția:</p> <p>„(11) Biroul istoriilor de credit elaborează și aprobă standardele proprii ale calității aplicate informațiilor prezentate de către sursele de formare a istoriilor de credit, care se coordonează cu autoritatea de supraveghere și a căror respectare este obligatorie pentru sursele de formare a istoriilor de credit.”</p> <p>- modificarea art. 17 alin. (6) în vederea substituirii obligației de raportare a surselor de formare a istoriilor de credit/utilizatorilor istoriilor de credit cu atribuția autorității de supraveghere de a stabili obligații de raportare:</p> <p>„(6) Prin actele normative ale autorității de supraveghere pot fi stabilite obligații de raportare pentru sursele de formare a istoriilor de credit și utilizatorii istoriilor de credit, față de autoritatea de supraveghere în vederea exercitării atribuțiilor de supraveghere a activității birourilor istoriilor de credit.”</p>
----	--	--	--

8.	„(4 ¹) în scopul realizării supravegherii, autoritatea de supraveghere poate solicita de la autorități publice și alte persoane, să prezinte orice informații de care dispun, referitoare la activitatea birourilor istorilor de credit, persoanele cu funcții de răspundere, deținătorii de participațiuni/acționarii și beneficiarii efectivi ai acestora.”	2) La pct. 3, cu referire la art.17 alin.(4 ¹), a se lua în considerare argumentele similare expuse în raport cu Art. II la pct. 1 din prezentul aviz.	Nu se acceptă. A se vedea comentariile BNM cu privire la propunerea CNPF expusă la pct. 1) (aferent art. II) din avizul CNPF.
9.	5. Articolul 19 va avea următorul cuprins: „Articolul 19. Încălcări, sancțiuni și măsuri de remediere. (4) În cazul constatării încălcărilor specificate la alin. (2), autoritatea de supraveghere este în drept să aplice următoarele măsuri de remediere: d) să prescrie modificarea normelor privind funcționarea sistemului informațional și/sau a normelor de securitate informațională.”	3) La pct. 5, cu referire la art. 19 alin.(4) lit. d), menționăm, că normele privind funcționarea sistemului informațional și/sau de securitate informațională a biroului istorilor de credit sunt stabilite în Regulamentul privind sistemele informaționale utilizate pentru crearea bazei de date a biroului istorilor de credit (Anexa nr.1 la Hotărârea CNPF nr.8/15/2009), emis întru aplicarea art.18 alin.(2) subpct.1) lit. b) din Legea nr.122/2009. Respectiv, prescrierea modificării normelor menționate supra echivalează cu prescrierea stabilită la lit. a) ”încetarea și lichidarea încălcărilor”, dat fiind că se încalcă cerințele actului normativ. În cazul constatării anumitor deficiențe ce țin de funcționarea sistemului informațional și/sau de securitate informațională la birourile istorilor de credit, urmează a fi modificat actul normativ, care în mod obligatoriu va impune tuturor birourilor istorilor de credit licențiate conformarea noilor cerințe.	Se acceptă parțial. În vederea evitării riscului de deviere de la cerințele cadrului legal, autoritatea de supraveghere ar putea prescrie modificarea normelor privind funcționarea sistemului informațional și/sau a normelor de securitate informațională nu doar în cazul constatării unor încălcări a cadrului normativ, dar și în cazul constatării unor deficiențe care implică riscuri de încălcare în viitorul apropiat al cadrului normativ. În acest sens, pentru o diferențiere clară între măsura de remediere respectivă și cea de ”încetare și lichidare a încălcărilor”, considerăm oportună următoarea redacție a dispoziției art. 19 alin. (3): „(3) În cazul constatării încălcărilor specificate la alin. (1) sau în cazul în care continuitatea activității și/sau securitatea informației poate fi afectată de riscurile identificate de autoritatea de supraveghere, aceasta este în drept să aplice următoarele măsuri de remediere.”
10.	Art. VII. – Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 108-112, art.200) se modifică după cum urmează: 1. La articolul 5 alineatul (8), textul „Legea nr.190/1994 cu privire la petiționare” se substituie cu cuvintele „Codul administrativ al Republicii Moldova”;	4. Art.VII din proiect: 1) Pct. 1 urmează a fi revizuit în condițiile în care potrivit art. 2 Cod administrativ, prevederile Codului determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ. Totodată, art. 5 Cod administrativ, stabilește că activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin	Se acceptă.

		<p>care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea. Pe cale de consecință, se notează că regimul juridic al soluționării pretențiilor de către organizațiile de creditare nebancaară nu constituie obiect de reglementare a Codului administrativ.</p> <p>2) La pct. 2, opinăm că modificarea propusă la art.7 alin.(4¹), nu aduce plus valoare, în contextul în care Legea nr. 122/2008, obligă doar furnizarea de către organizațiile de creditare nebancaară la biroul istoriilor de credit a informației aferente contractelor de credit încheiate cu debitorii proprii (în calitate de sursă), dar nu solicitarea de rapoarte de credit (în calitate de utilizator), această obligație fiind stabilită în Regulamentul privind cerințele de creditare responsabil aplicate organizațiilor de creditare nebancaară (Hotărârea CNPF nr. 20/5/2022).</p>	<p>Se acceptă parțial. Acționând în calitate de sursă de formare a istoriilor de credit, OCN urmează să acționeze în deplină conformitate cu Legea nr. 122/2008, iar obligațiile sale nu ar trebui să se limiteze doar la respectarea volumului de informații și a modului de furnizare a informației. Respectiv, pentru claritate propunem expunerea art. 7 alin. (4¹) în următoarea redacție: „(4¹) <i>Organizațiile de creditare nebancaară, în conformitate cu Legea nr.122/2008 privind birourile istoriilor de credit, au obligația de a prezenta birourilor istoriilor de credit informația confidențială referitoare la client.</i>”</p>
11.	<p>2. La articolul 7 alineatul (4¹), după sintagma „birourilor istoriilor de credit” se completează cu textul „precum și solicită și utilizează informația de la birourile istoriilor de credit.”;</p>	<p>3) La pct. 5, aferent modificării art. 23 alin. (7) a se consemna argumentele similare expuse în raport cu Art. II la pct. 1 din prezentul aviz).</p>	<p>Nu se acceptă. A se vedea comentariile BNM cu privire la propunerea CNPF expusă la pct. 1) (aferent art. II) din avizul CNPF.</p>
12.	<p>5. La articolul 23: se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins: „(7) În scopul realizării supravegherii, autoritatea de supraveghere poate solicita de la autorități publice și alte persoane, să prezinte orice informații de care dispun, referitoare la activitatea organizațiilor de creditare nebancaară, administratorii, deținătorii de participațiuni/acționarii și beneficiarii efectivi ai acestora.”.</p>	<p>5. Art. VIII se propune a fi expus în următoarea redacție: „Alineatul (2) litera b) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 235- 239, art. 522), textul „transferul bazelor de date, pe suport de hârtie și în formă electronică” se substituie cu textul „structura tabelor bazelor (relaționale) de date pe suport de hârtie și a copiilor bazelor de date în formă electronică, a textelor codurilor sursă ale sistemelor informatice actualizate la ziua transmiterii, precum și a copiilor compilate a sistemelor informatice și a drepturilor de utilizare a acestora”. Raționamentul redacției propuse rezidă din faptul că bazele de date ale sistemelor informaționale sunt constituite din peste 100 de tabele, cu un număr extrem de</p>	<p>Se acceptă parțial. Prin expresia „baze de date pe suport de hârtie” ne referim la totalitatea informațiilor care se păstrează pe suport de hârtie și care sunt necesare pentru asigurarea implementării prevederilor Legii nr. 178/2020 și pentru asigurarea exercitării atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei, inclusiv în cadrul procedurilor de autorizare/aprobare/licențiere, procedurilor de raportare, etc., dar nu la tipărirea pe suport hârtie a informațiilor care se păstrează electronic. Totodată, având în vedere că realizarea prevederii este condiționată de un termen care deja a expirat, considerăm oportună transpunerea redacției propuse la art. IX („Dispoziții finale și tranzitorii”) din proiect, parțial la alin. (3) și într-un alineat distinct, care va avea următorul cuprins: „(2) <i>Până la 30 iunie 2023, Comisia Națională a Pieței Financiare va transmite bazele de date în formă electronică, inclusiv cele</i></p>
13.	<p>Art. VIII. – La art. VIII alineatul (2) litera b) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 235-239, art. 522), textul „transferul bazelor de date, pe suport de hârtie și în formă electronică” se substituie cu textul „transferul bazelor de date pe suport de hârtie și a copiilor bazelor de date în formă electronică, precum și a copiilor sistemelor informatice și a drepturilor de utilizare a acestora.”;</p>	<p>5. Art. VIII se propune a fi expus în următoarea redacție: „Alineatul (2) litera b) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 235- 239, art. 522), textul „transferul bazelor de date, pe suport de hârtie și în formă electronică” se substituie cu textul „structura tabelor bazelor (relaționale) de date pe suport de hârtie și a copiilor bazelor de date în formă electronică, a textelor codurilor sursă ale sistemelor informatice actualizate la ziua transmiterii, precum și a copiilor compilate a sistemelor informatice și a drepturilor de utilizare a acestora”. Raționamentul redacției propuse rezidă din faptul că bazele de date ale sistemelor informaționale sunt constituite din peste 100 de tabele, cu un număr extrem de</p>	<p>Se acceptă parțial. Prin expresia „baze de date pe suport de hârtie” ne referim la totalitatea informațiilor care se păstrează pe suport de hârtie și care sunt necesare pentru asigurarea implementării prevederilor Legii nr. 178/2020 și pentru asigurarea exercitării atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei, inclusiv în cadrul procedurilor de autorizare/aprobare/licențiere, procedurilor de raportare, etc., dar nu la tipărirea pe suport hârtie a informațiilor care se păstrează electronic. Totodată, având în vedere că realizarea prevederii este condiționată de un termen care deja a expirat, considerăm oportună transpunerea redacției propuse la art. IX („Dispoziții finale și tranzitorii”) din proiect, parțial la alin. (3) și într-un alineat distinct, care va avea următorul cuprins: „(2) <i>Până la 30 iunie 2023, Comisia Națională a Pieței Financiare va transmite bazele de date în formă electronică, inclusiv cele</i></p>

		<p>mare de câmpuri, iar numărul de înregistrări în bazele de date depășește câteva milioane. Imprimarea lor pe hârtie este imposibilă.</p>	<p>aferente sistemelor informatice, repozitoriile de fișiere, necesare pentru asigurarea implementării prevederilor Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative și pentru asigurarea exercitării atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei prevăzute la art. 1 din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative.”</p> <p>Prima propoziție a art. IX alin. (3) va avea următorul cuprins: „Pînă la 30 iunie 2023, Comisia Națională a Pieței Financiare transmise cu titlu oneros, la valoarea contabilă conform situației din data transmiterii, Băncii Naționale a Moldovei sistemele informatice „SIREM” și „RCA Data”, textele codurilor sursă ale sistemelor informatice respective actualizate la ziua transmiterii, precum și bunurile, drepturile de utilizare și actele conexe sistemelor informatice respective.”</p>
<p>14.</p>	<p>Art. IX. – Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.129-133, art. 229) se modifică după cum urmează: 12. Articolul 122: La alineatul (2): se completează cu literele c¹) și c²), cu următorul cuprins: „c¹) amendă, aplicabilă persoanei fizice care exercită atribuțiile funcției actuariale, în mărime de la 10 000 lei pînă la 1 milion de lei; c²) amendă, aplicabilă intermediarului în asigurări persoană fizică, de la 5000 lei pînă la 1 milion de lei.”</p>	<p>6. Cu referire la Art. IX.: 1) Aferent amendamentului propus la articolul 122, alineatul (2) lit.c2) - „amendă, aplicabilă intermediarului în asigurări persoană fizică , de la 5000 lei pînă la 1 milion de lei.” – relatăm că, în sensul art. 4 din Legea nr. 92/2022, intermediarul în asigurări persoana fizică poate avea calitatea doar de „agent de asigurare persoană fizică”. Conform datelor din Registrul agenților de asigurare și agenților bancassurace (la momentul este înregistrat în calitate de agent de asigurare persoană fizică, doar o singură persoană. Prin urmare, se impune revizuirea oportunității stabilirii amenzi. Pentru a extinde aria de aplicabilitate a prevederii prenotate, se propune substituirea textului „intermediarului în asigurări persoană fizică” cu „personalul propriu al intermediarului în asigurări și/sau în reasigurări”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În măsura în care art. 106 și art. 107 alin. (3) din Legea nr. 92/2022 stabilesc obligații care urmează a fi respectate de către agenții de asigurare (Indiferent de numărul acestora), considerăm necesar de a reglementa mecanismul de sancționare a faptelor de nerespectare a obligațiilor legale, pentru a asigura forța coercitivă aferentă dispozițiilor legale imperative. Totodată, considerăm oportună utilizarea termenului generic „intermediar în asigurări” pentru a include și alte categorii de persoane fizice cărora li s-ar putea recunoaște dreptul de a desfășura activitate de intermediere. Referitor la propunerea de extindere a ariei de aplicabilitate a prevederii, cu referință la „personalul propriu al intermediarului în asigurări și/sau reasigurări”, considerăm oportună completarea art. 122 alin. (2) cu lit. c³), cu următorul cuprins: „amendă aplicabilă persoanei fizice, alta decît cele menționate la lit. c), c¹), c²), în mărime de la 5000 de lei pînă la 1 milion de lei.” fiind astfel vizate și angajații intermediarilor în asigurări/reasigurări.</p>
<p>15.</p>		<p>Complementar, Art. IX. din proiect, se propune a fi completat cu următoarele amendamente esențiale pentru aplicarea eficientă a actului normativ respectiv:</p> <p>1) La articolul 4 în definiția „asistentul în brokeraj” înaintea de textul „persoană fizică”, a se completa cu textul: „întreprinzătorul individual”.</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p>

	<p>2) La articolul 10 se completează cu alineatul (15¹) cu următorul cuprins: „(15¹) Asigurătorul care deține licență pentru categoria "asigurare generală" sau categoria "asigurare de viață" are dreptul, fără a dispune de licență pentru reasigurare, să desfășoare activitate de reasigurare proporțională și neproportională numai în limitele tipurilor/claselor de asigurare pentru care a obținut licență.”</p> <p>3) La articolul 35: se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) În cazul desemnării de instanța de judecată a persoanei cu funcții de conducere, persoana respectivă poate începe să își exercite atribuțiile doar după ce a fost aprobată de autoritatea de supraveghere. În cazul în care persoana desemnată de instanța de judecată nu a obținut aprobarea autorității de supraveghere, instanța de judecată va desemna o altă persoană.”</p> <p>alineatul (12) va avea următorul cuprins: „(12) Prin derogare de la prevederile art. 8 alin. (2) din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, atribuțiile consiliului societății nu pot fi exercitate de adunarea generală a acționarilor.”.</p> <p>4) La articolul 37 alineatul (2) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Numirea în funcție a membrilor comitetului de audit, inclusiv a persoanelor realese în funcțiile respective, se aprobă în prealabil de autoritatea de supraveghere în condițiile actelor sale normative.”</p> <p>5) Articolul 50 se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins: „(7¹) Asigurătorii sau reasigurătorii dezbănuie pe pagina web oficială a lor informația despre identitatea deținătorilor direcți și indirecti de participații calificate, inclusiv a beneficiarului efectiv, și despre nivelul acestor participații în modul și în condițiile prevăzute de actele normative ale autorității de supraveghere.”.</p> <p>6) La articolul 53 alineatul (1) cuvântul „acceptată” se înlocuiește cu cuvântul „aprobată”.</p>	<p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p>
--	--	---

7) La articolul 60 alineatul (1) după textul "totalul rezervelor tehnice" se completează cu textul " , diminuate cu cote deținute de reasigurători".

8) La articolul 96 alineatul (12) textul: „supus avizării de către autoritatea de supraveghere” se înlocuiește cu textul „notificat autorității de supraveghere”.

9) Articolul 106 se completează cu alineatele (12)-(14) cu următorul cuprins: „(12) Numirea în funcție a persoanelor cu funcții de conducere a brokerului de asigurare și/sau de reasigurare și a agentului de asigurare persoana juridică, inclusiv a persoanelor interinare/realese în funcțiile respective, se aprobă, în prealabil de autoritatea de supraveghere. (13) Numirea în funcție a contabilului-șef al brokerului de asigurare și/sau de reasigurare și a agentului de asigurare persoana juridică trebuie să fie notificată autorității de supraveghere. În cazul notificării, autoritatea de supraveghere se poate opune ulterior numirii în funcție, solicitând luarea măsurilor necesare în vederea conformării cu prezenta lege și cu actele normative emise în aplicarea acesteia. (14) În sensul alin.(12)-(13), criteriile, lista documentelor și/sau informațiile pentru realizarea evaluării și aprobării/notificării se detaliază prin actele normative ale autorității de supraveghere.”.

10) La articolul 107 la alineatul (2) după textul „agenții de asigurare” se completează cu textul „și agenții bancassurance”; la alineatul (10) după cuvântul „agentului de asigurare” se completează cu textul „și agentului bancassurance”.

Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.

Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.

Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.

Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.

16.		<p>11) La articolul 108 alineatul (7) textul „și al agenților de asigurare” se substituie cu textul „, al agenților de asigurare și al agenților bancassurance”.</p> <p>12) La articolul 109 la alineatul (1) înainte de textul: „persoană fizică” se introduce textul „, întreprinzător individual”; la alineatul (3) înainte de textul: „persoană juridică” se introduce textul „, întreprinzător individual și”</p> <p>se completează cu alineatul (3') cu următorul cuprins: „(3') În cazul asistenților în brokeraj care subscriu exclusiv asigurări de viață prevederile alin.(3) lit. a), b) – nu se aplică.”</p> <p>alineatul (4) se expune în următoare redacție: „Fondatorii și angajații asistentului în brokeraj nu pot fi fondatori și angajați ai asiguratorilor sau reasiguratorilor, ai intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări.”.</p> <p>13) Articolul 111 alineatul (1) lit. a) la final se completează cu textul: ”cu condiția transferării integrale a sumelor încasate cu titlu de prime de asigurare și/sau de reasigurare.”.</p> <p>7. Proiectul se va completa cu Art. X., după cum urmează: „Art. X. – Legea nr. 106/2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule (publicată în</p>	<p>Totodată, propunerea de completare a art. 107 alin. (10) urmează a fi reconsiderată pentru a determina oportunitatea și consecințele acestei completări, ținând cont de scopul propus al acestei prevederi. În acest sens atragem atenția că agenții bancassurance sunt entități care desfășoară în principal activitate de creditare (bănci, AEF și OCN), activitatea de agent bancassurance fiind una complementară, de asemenea, acestea pot dispune de un număr extins de fondatori și angajați. Observația dată urmează să fie examinată și în legătură cu propunerea similară de redactare a art.108 alin (7) din Legea nr.92/2022.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerile respective nu țin de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p>
-----	--	--	--

	<p>17.</p> <p>Art. X. – Dispoziții tranzitorii și finale: (2) Până la 30 iunie 2023, Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare stabilesc, de comun acord, un mecanism de actualizare periodică a copiilor bazelor de date în formă electronică și a copiilor sistemelor informaționale, transmise în conformitate cu art. VIII alin. (2) lit. b) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative.</p>	<p>Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 129-133, art. 239) se modifică după cum urmează:</p> <p>1) La articolul 8 alineatul (6) în a doua propoziție textul „cu condiția achitării integrale a primei de asigurare”, se înlocuiește cu textul: „ în condițiile art. 12 alin. (2)”.</p> <p>2) Articolul 12 alineatul (2) la final se completează cu textul: „, cu excepția autorităților contractante care participă în condițiile Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice la procedura de achiziție publică”.</p>	<p>proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p> <p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM și, prin urmare, pentru asigurarea celerității procesului de promovare a prezentului proiect de lege, considerăm oportună examinarea necesității promovării acestei propuneri în contextul altui proiect de lege.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Întrucât norma respectiva este destinată reglementării accesului la bazele de date în formă electronică în perioada de până la 1 iulie 2023 și luând în considerare data estimativă a intrării în vigoare a prezentului proiect de lege, este redundantă menținerea acestei prevederi în cadrul proiectului de lege.</p>
<p>18.</p> <p>(3) Până la 30 iunie 2023, Comisia Națională a Pieței Financiare transmite cu titlu oneros, la valoarea contabilă conform situației din data transmiterii, Băncii Naționale a Moldovei sistemele informatice „SIREM” și „RCA Data”, repozitoriile de fișiere și alte sisteme informatice, necesare pentru asigurarea implementării prevederilor Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative și pentru asigurarea exercitării atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei prevăzute la art. I din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, precum și bunurile, drepturile și actele</p>	<p>8. Art. X. din proiect devine Art. XI., în raport cu care, vor fi luate în considerație următoarele propuneri:</p> <p>1) La alineatul (2), este necesară clarificarea sau revizuirea termenului „periodică”, or acesta, în sensul rigorilor stabilite la art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, comportă un caracter imprecis: „Textul actului normativ [...] se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc”. Subsecvent, rămâne incertă modalitatea de punere în executare a mecanismului de actualizare, în condițiile în care, potrivit normei din proiect, acesta ar funcționa după data de 1 iulie 2023 – perioadă în care, potrivit competențelor prevăzute de legea cadru, CNPF nu va mai deține alte acte decât cele transmise până la 30 iunie 2023.</p> <p>2) La alineatul (3), cuvintele „prin decizie precedată de avizul pozitiv al Băncii Naționale a Moldovei”, vor fi excluse, întrucât măsura propusă vine în contradicție cu independența instituțională a CNPF, statuată de legiuitor la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 192/1998. De asemenea, pornind de la faptul că transmiterea și preluarea este un proces interinstituțional, rezidă raționamentul juridic al includerii în proiect a unor prevederi aferente constituirii comisiei corespunzătoare și la nivelul BNM, or, examinarea posibilității instituirii unui grup interinstituțional. În context, se comunică imperativul clarificării normei propuse și sub aspectul corelării acesteia cu depășirea termenului</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Constituirea comisiei de transmitere, stabilirea atribuțiilor acesteia și transmiterea propriu-zisă se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015.</p> <p>Astfel, potrivit pct. 14 din Regulament, „Comisia de transmitere se înființează de autoritatea publică care transmite bunurile, pe perioada efectuării transmiterii, dintr-un număr impar, nu mai mic de trei persoane, din reprezentanți ai părții care transmite și care primește, după caz, din reprezentanți ai autorităților publice și ai altor instituții interesate.”</p> <p>Totodată, reieșind din prevederile pct. 10 smp. 2) lit. b) din Regulamentul precitat, transmiterea urmează a fi efectuată în acord cu autoritatea care primește bunurile. Respectiv,</p>	

<p>conexe sistemelor informatice respective. Comisia Națională a Pieței Financiare, prin decizie precedată de avizul pozitiv al Băncii Naționale a Moldovei, constituie comisia de transmitere și stabilește termenele de efectuare a transmiterii și de perfectare a actelor de transmitere, care nu vor depăși data de 30 iunie 2023, precum și termenele de efectuare a plăților. Actele de transmitere semnate până la 30 iunie 2023 vor produce efecte juridice la data de 30 iunie 2023. Prevederile prezentului alineat constituie temei pentru efectuarea transmiterii sistemelor informatice, a repozitoriilor de fișiere și a bunurilor, drepturilor și actelor conexe sistemelor informatice respective. Constituirea comisiei de transmitere, stabilirea atribuțiilor acesteia și transmiterea propriu-zisă se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind modul de transmitere a bunurilor în proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015, în partea în care prevederile acestuia nu contravin prezentului alineat.</p>	<p>reglementat la art. VIII alin. (2) lit. b) din Legea nr. 178/2020.</p>	<p>considerăm necesară coordonarea prealabilă cu BNM a aspectelor procedurale a procesului de transmitere a bunurilor (termenele de transmitere, termene de efectuare a plății, alte aspecte, etc.).</p> <p>De asemenea, în vederea corelării prevederilor art. IX alin. (3) cu art. VIII alin. (2) lit. b) din Legea nr. 178/2020 (conform redacției propuse de CNPF), art. IX:</p> <p>a) se va completa cu un alineat distinct care prevede transmiterea bazelor de date în formă electronică până la 30 iunie 2023:</p> <p>„(2) Până la 30 iunie 2023, Comisia Națională a Pieței Financiare va transmite bazele de date în formă electronică, inclusiv cele aferente sistemelor informatice, repozitoriile de fișiere, necesare pentru asigurarea implementării prevederilor Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative și pentru asigurarea exercitării atribuțiilor Băncii Naționale a Moldovei prevăzute la art. I din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative.”</p> <p>b) Art. IX alin. (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Până la 30 iunie 2023, de la Comisia Națională a Pieței Financiare se transmit cu titlu oneros, la valoarea contabilă conform situației din data transmiterii, Băncii Naționale a Moldovei, sistemele informatice „SIREM” și „RCA Data”, textele codurilor sursă ale sistemelor informatice respective actualizate la ziua transmiterii, precum și bunurile, drepturile de utilizare și actele conexe sistemelor informatice respective, cu atribuirea Băncii Naționale a Moldovei a dreptului de proprietate asupra acestora. Plățile pentru activele care se transmit potrivit primei propoziții se transferă în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Comisia Națională a Pieței Financiare constituie comisia de transmitere și, după coordonare cu Banca Națională a Moldovei, stabilește termenele de efectuare a transmiterii și de perfectare a actelor de transmitere, care nu vor depăși data de 30 iunie 2023, precum și termenele de efectuare a plăților. Actele de transmitere semnate până la 30 iunie 2023 vor produce efecte juridice la data de 30 iunie 2023. Prevederile prezentului alineat constituie temei pentru efectuarea transmiterii sistemelor informatice, a textelor codurilor sursă ale sistemelor informatice, a bunurilor, drepturilor și actelor conexe sistemelor informatice respective. Constituirea comisiei de transmitere, stabilirea atribuțiilor acesteia și transmiterea propriu-zisă se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind modul de transmitere a bunurilor în proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului</p>
---	---	--

19.	<p>(6) Solicităriile cu privire la actele cu caracter permisiv (eliberare, reperfectare, eliberare copie, duplicat, etc.) sau solicitările de înregistrare, recepționate de Comisia Națională a Pieței Financiare în baza legislației care reglementează activitatea societăților de asigurare sau reasigurare, succursalelor societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe, intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule din Republica Moldova, asociațiilor de economii și împrumut, birourilor istoriilor de credit și organizațiilor de creditare nebancaară și/sau atribuțiile Comisiei Naționale a Pieței Financiare în raport cu entitățile respective, care nu au fost soluționate pînă la data de 1 iulie 2023, de la data de 1 iulie 2023 se vor examina și se vor soluționa de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu legislația în vigoare și cu respectarea următoarelor condiții:</p> <p>b) termenul de finalizare a procedurii administrative, inițiate în baza solicitării cu privire la actul cu caracter permisiv sau a solicitării de înregistrare, se prelungește de la 1 iulie 2023 cu un termen egal cu termenul stabilit conform legislației în vigoare pentru soluționarea solicitării cu privire la actul cu caracter permisiv sau a solicitării de înregistrare.</p> <p>Prelungirea termenului de finalizare a procedurii administrative potrivit prezentului alineat nu afectează dreptul Băncii Naționale a Moldovei de a suspenda sau de a prelungi, conform legislației în vigoare, termenul de finalizare a procedurii administrative.</p>	<p>3) La alineatul (6): - Lit. b): deși este justificată din punct de vedere practic prelungirea termenului de finalizare a procedurii administrative, se relevă existența rezervei privind corectitudinea reglementărilor propuse, la normele imperative ale Codului administrativ, și implicit principiile procedurii administrative.</p>	<p>nr. 901/2015, în partea în care prevederile acestuia nu contravin prezentului alineat.”</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. 27 din Codul administrativ al R. Moldova stabilește: „În cazul în care <i>prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.</i>”</p> <p>Astfel, Codul administrativ admite stabilirea unor termene specifice prin legi speciale. Totodată, considerăm că prevederea propusă nu deviază de la cerința generală de aplicare a unui termen rezonabil, avînd în vedere evenimentul transferului de competențe de la CNPF către BNM și impactul acestuia asupra procedurilor administrative pendinte: necesitatea reevaluării informațiilor prezentate de solicitant, precizarea acțiunilor întreprinse de CNPF. Practic, pentru luarea unei decizii în deplină cunoștință de cauză este necesară reluarea de la început a tuturor etapelor procedurii administrative.</p>
20.	<p>c) plata percepută de Comisia Națională a Pieței Financiare în legătură cu solicitarea cu privire la actul cu caracter</p>	<p>La alineatul (6) - Lit. c): în lipsa unor reglementări în speță conținute în cadrul normativ special aplicabil perceperii taxelor și plăților de către CNPF</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Lit. c) va avea următorul cuprins: „c) <i>plata percepută de Comisia Națională a Pieței Financiare în legătură cu solicitarea cu privire</i></p>

	<p>permisiv sau solicitarea de înregistrare se transferă în conturile Băncii Naționale a Moldovei până la 5 iulie 2023 în cazul în care, potrivit legislației aplicabile până la 1 iulie 2023, plata se varsă la bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.</p>	<p>(art. 6 din Legea nr. 192/1998 și Hotărârea CNPF nr. 56/13/2022 privind cuantumul taxelor și plăților în anul 2023), norma propusă în proiect, induce un caracter abuziv, respectiv, se va exclude din proiect.</p>	<p>la actul cu caracter permisiv sau solicitarea de înregistrare se restituie solicitantului.”</p>
21.	<p>(7) Orice procedură administrativă de control, inițiată și desfășurată de Comisia Națională a Pieței Financiare în baza legislației care reglementează activitatea societăților de asigurare sau reasigurare, succursalelor societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe, intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, asociațiilor de economii și împrumut, birourilor istoriilor de credit și organizațiilor de creditare nebankară și/sau atribuțiile Comisiei Naționale a Pieței Financiare în raport cu entitățile respective, care nu a fost finalizată până la data de 1 iulie 2023, de la data de 1 iulie 2023 se va realiza de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu normele procedurale în vigoare de la 1 iulie 2023, cu respectarea următoarelor condiții:</p> <p>c) în cazul în care, în cadrul procedurii administrative de control, Comisia Națională a Pieței Financiare a emis până la 1 iulie 2023 un act prin care se constată rezultatele controlului, termenul prevăzut la art. 75² alin. (4) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei curge de la 1 iulie 2023.</p>	<p>4) Cu referire la alineatul (7) litera c), a se reține că, actele CNPF prin care se constată rezultatele controalelor, conțin și sancțiunea corespunzătoare încălcării, fapt care finalizează procedura administrativă cu privire la efectuarea controlului, ceea ce induce lipsa oportunității pentru includerea normei vizate în proiect. Subsecvent, BNM va deține plenitudinea de competențe pentru monitorizarea executării prescripțiilor și sancțiunilor stabilite de către CNPF, cu posibilitatea intervenției după caz.</p>	<p>Se acceptă parțial. Considerăm necesar de a reglementa situația în care CNPF a emis actul (procesul-verbal sau alt act preliminar) privind rezultatele controlului, dar încă nu a trecut etapa de „audiere” și/sau nu a emis decizia pe marginea rezultatelor controlului prin care se aplică sancțiuni. Respectiv, alin. (9) lit. c) va avea următorul cuprins: „c) în cazul în care, în cadrul procedurii administrative de control, până la 1 iulie 2023 a fost întocmit un act privind rezultatele controlului/analizei din oficiu, termenul prevăzut la art. 75² alin. (4) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei curge de la 1 iulie 2023.”.</p>
22.		<p>5) Adicional, pomind de la faptul că alineatele (6), (7) și (8) reprezintă prevederi generale privind procedura administrativă, se relevă posibilitatea comasării normelor menționate.</p>	<p>Nu se acceptă. Considerăm oportună menținerea redacției din proiect pentru a asigura claritatea și precizia prevederilor, precum și având în vedere că în privința unor proceduri (de control, de eliberare a actelor permise) sunt reglementate unele particularități.</p>
23.	<p>(9) Cu privire la procedurile administrative menționate la alin. (6)-(8), Comisia Națională a Pieței Financiare, până la 30 iunie 2023:</p>	<p>6) Cu privire la alineatul (9), se propune revizuirea normei în sensul asigurării transferului actelor procedurii administrative până la data de 30 iunie 2023, însă exceptând dosarele administrative în</p>	<p>Se acceptă parțial. Norma respectivă se referă la dosarele administrative aferente procedurilor administrative care vor fi pendinte la data de 1 iulie</p>

	<p>a) transmite Băncii Naționale a Moldovei dosarele administrative referitoare la procedurile administrative respective. Transmiterea dosarelor administrative nu afectează competențele Comisiei Naționale a Pieței Financiare de desfășurare a procedurilor administrative până la 1 iulie 2023.</p>	<p>raport cu care, în condițiile Codului administrativ, termenul pentru finalizare este data de 30 iunie, fie, până la acea dată, nu a expirat termenul pentru depunerea cererii prealabile. Raționamentul sesizat constă în imposibilitatea, în condițiile redacției actuale a normei din proiect, de asigurare a respectării de către CNPF a prevederilor imperative ale Codului administrativ, în special cu referire la necesitatea de operare în desfășurarea procedurii administrative, cu actele juridice primare conținute în dosarul administrativ, obligativitatea întocmirii dosarului administrativ (art. 82 din Codul administrativ), care trebuie să conțină toate documentele și înscrisurile ce se referă la procedura respectivă, precum și deținerea acestuia întru asigurarea accesului participanților la dosarul administrativ în speță (art. 83).</p>	<p>2023, dar nu și la procedurile administrative care s-au finalizat sau se vor finaliza la data de 30 iunie 2023. Eventual, în privința acestor dosare, o reglementare specifică s-ar putea include la art. IX alin. (5), aferent transmiterii informațiilor de la CNPF către BNM.</p>
24.	<p>b) expediază participantului la procedura administrativă o notificare cu privire la realizarea procedurii administrative, începând cu 1 iulie 2023, de către Banca Națională a Moldovei și cu privire la prelungirea termenului de finalizare a procedurii administrative potrivit prevederilor corespunzătoare ale alin. (6)-(8).</p>	<p>Adițional, CNPF propune următoarea redacție a literei b) din același alineat: „b) comunică participantului la procedura administrativă că realizarea procedurii administrative, începând cu 1 iulie 2023, se realizează de către Banca Națională a Moldovei, în condițiile prezentei legi.”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Lit. b) va avea următorul cuprins: „b) comunică participantului la procedura administrativă cu privire la realizarea procedurii administrative, începând cu 1 iulie 2023, de către Banca Națională a Moldovei și cu privire la prelungirea termenului de finalizare a procedurii administrative potrivit prevederilor corespunzătoare ale alin. (8)-(10).” Avînd în vedere exigența generală ce derivă din prevederile Codului administrativ de a informa participantul cu privire la prelungirea termenului procedurii administrative (art. 60 alin. (4) CA), considerăm necesar ca participantul nu doar să fie informat cu privire la realizarea procedurii de către BNM începând cu 1 iulie 2023, dar și cu privire la faptul de prelungire termenului procedurii administrative.</p>
25.	<p>(10) Societățile de asigurare sau reasigurare, sucursalele societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe, intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, asociațiile de economii și împrumut, birourile istorilor de credit și organizațiile de creditare nebancaară, în măsura în care au obligații de raportare cu periodicitate zilnică, săptămînală, lunară sau trimestrială, către Comisia Națională a Pieței Financiare conform legislației aplicabile</p>	<p>7) La alineatul (10), în special în partea ce ține de raportările zilnice și săptămînale, întru evitarea erorilor/impedimentelor tehnice, sensibilizăm asupra necesității desfășurării, în prealabil, a unor măsurilor de familiarizare a participanților cu sistemele de raportare ale BNM.</p>	<p>Se acceptă. Cu referire la rapoartele lunare și trimestriale, menționăm că pentru OCN și AEI care efectuează raportarea prin SIREM se intenționează menținerea sistemului respectiv, iar pentru alte entități, BNM va familiariza subiecții cu sistemul de raportare înainte de termenul limită. În legătură cu faptul că participanții profesioniști la piața asigurărilor, AEI, OCN și BIC nu efectuează raportări zilnice sau săptămînale, la art. IX alin. (12) din proiect, textul „în măsura în care au obligații de raportare cu periodicitate zilnică, săptămînală, lunară sau trimestrială către Comisia Națională a Pieței Financiare conform legislației aplicabile pînă la 1 iulie 2023, vor prezenta rapoartele zilnice pentru ziua de 30 iunie 2023, rapoartele săptămînale pentru 26 iunie-2 iulie 2023,</p>

26.	<p>până la 1 iulie 2023, vor prezenta rapoartele zilnice pentru ziua de 30 iunie 2023, rapoartele săptămânale pentru 26 iunie-2 iulie 2023, rapoartele lunare pentru luna iunie 2023 și cele trimestriale pentru trimestrul II 2023 Băncii Naționale a Moldovei, în termenele prevăzute de legislația în vigoare, prin sistemele de raportare ale Băncii Naționale a Moldovei. Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare vor asigura informarea reciprocă cu privire la datele raportate de entitățile raportoare menționate în prima propoziție pentru perioada de până la 1 iulie 2023.</p>		<p>rapoartele lunare pentru luna iunie 2023 și cele trimestriale pentru trimestrul II 2023 Băncii Naționale a Moldovei” se va substitui cu textul „în măsura în care au obligații de raportare cu periodicitate lunară sau trimestrială către Comisia Națională a Pieței Financiare conform legislației aplicabile până la 1 iulie 2023, vor prezenta rapoartele lunare pentru luna iunie 2023 și cele trimestriale pentru trimestrul II 2023 Băncii Naționale a Moldovei”.</p>
27.	<p>(11) În privința plăților regulatorii încasate sau care trebuie încasate de la societățile de asigurare sau reasigurare, sucursalele societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe, intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări, asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de creditare nebancaară pentru anul 2023, Comisia Națională a Pieței Financiare rămâne responsabilă de restituirea, din contul bugetului său, a plăților regulatorii încasate de Comisia Națională a Pieței Financiare pentru perioada de după 1 iulie 2023 și de încasarea plăților regulatorii pentru perioada de supraveghere de până la 1 iulie 2023 în bugetul său.</p> <p>(12) În procesele de judecată cu privire la insolabilitatea sau lichidarea silită a societăților de asigurare sau reasigurare, sucursalele societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe, intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, asociațiilor de economii și împrumut, birourilor istoriilor de credit sau a organizațiilor de creditare nebancaară, care sunt în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, Comisia Națională reține calitatea de participant</p>	<p>8) Redacția actuală a normei incluse în alineatul (11), impune necesitatea revizuirii, având în vedere că până la data de 30 iunie 2023, inclusiv, CNPF este unica autoritate responsabilă pentru reglementarea, autorizarea activității participanților la piața financiară nebancaară, precum și supravegherea respectării legislației de către ei, corespunzător, este unica autoritate care deține dreptul de a încasa plățile regulatorii pentru perioada de supraveghere de până la 1 iulie 2023.</p> <p>9) La alineatul (12), textul „sucursalelor societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe,” se exclude.</p>	<p>Se acceptă. Alin. (13) va avea următorul cuprins: „(13) În privința plăților regulatorii încasate de la societățile de asigurare sau reasigurare, sucursalele societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe, intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări, asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de creditare nebancaară pentru anul 2023, Comisia Națională a Pieței Financiare rămâne responsabilă de restituirea, din contul bugetului său, a plăților regulatorii achitate către Comisia Națională a Pieței Financiare pentru perioada de după 1 iulie 2023.”</p>
			<p>Nu se acceptă. Potrivit art. 47 alin. (2) din Legea nr. 92/2022 și art. 243 alin. (4) din Codul civil a R. Moldova, procedura de lichidare silită poate fi aplicată și sucursalelor societăților de asigurare sau de reasigurare din state terțe.</p>

	în procesele respective, pe care o deține la 1 iulie 2023.		
28.	<p>(13) Cererile prealabile, depuse până la 1 iulie 2023 sau după această dată, împotriva actelor administrative sau înacțiunilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, se examinează de Comisia Națională a Pieței Financiare. Înainte de emiterea deciziei cu privire la cererea prealabilă, Comisia Națională a Pieței Financiare solicită opinia cu caracter consultativ a Băncii Naționale a Moldovei cu privire la proiectul de decizie elaborat de Comisia Națională a Pieței Financiare în cazul respectiv.</p>	<p>10) Aferent alineatului (13), a doua propoziție, se atenționează că norma vine în contradicție cu art. 2 alin. (1) din Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, „Comisia Națională funcționează potrivit prevederilor Constituției, prezentei legi, altor acte legislative, regulamentului propriu și este independentă în exercitarea funcțiilor sale.”, corespunzător, urmează a fi exclusă din proiect. Excluderea este susținută și de imperativul asigurării principiilor eficienței, transparenței și comprehensibilității procedurii prealabile.</p>	<p>Nu se acceptă. În măsura în care o decizie a CNPF pe marginea cererilor prealabile poate avea efecte asupra domeniilor care trec din competența CNPF în competența BNM, considerăm justificat ca o decizie a CNPF, pe marginea cererilor prealabile aferente actelor emise până la 1 iulie 2023 în domeniile pasibile de transfer, să fie precedată de sollicitarea opiniei BNM cu privire la decizia propusă, opinie care nu este obligatorie, ci poartă un caracter consultativ.</p>
29.	<p>(20) Comisia Națională a Pieței Financiare efectuează, din contul bugetului său, plata prejudiciilor și a cheltuielilor, stabilite prin hotărâre judecătorească sau decizie a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, care sunt cauzate de actele juridice, actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare, încheiate, emise, realizate sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative.</p>	<p>11) La alineatul (20), cuvintele „prin decizie a Comisiei Naționale a Pieței Financiare” se va exclude.</p>	<p>Nu se acceptă. Potrivit art. 10 alin. (2) și art. 167 alin. (4) din Codul administrativ al R. Moldova, repararea prejudiciilor poate fi dispusă și prin act administrativ al autorității publice care a emis actul ce a cauzat prejudiciu.</p>
30.		<p>12) Se va completa cu alineatele (23), cu următorul cuprins: „(23) În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi asiguratorii la care atribuțiile consiliului societății au fost exercitate de adunarea generală a acționarilor, în sensul art.35 alin.(12) din Legea nr.92/2022 vor identifica persoanele și vor prezenta seturile de documente necesare pentru aprobare prealabilă.</p>	<p>Nu se acceptă. Adicional faptului, că propunerea respectivă nu ține de transferul competențelor de la CNPF la BNM, aceasta ar necesita examinare suplimentară având în vedere următoarele aspecte: - În avizul său, la pct. 6 subpct. 3), CNPF propune modificarea art.35 alin.(12) din Legea nr.92/2022, care la moment stabilește că „în cazul în care societatea de asigurare sau de reasigurare nu dispune de consiliul societății, atribuțiile acestuia pot fi exercitate de adunarea generală a acționarilor”.</p>

			<p>Modificarea propusă stabilește „prin derogare de la prevederile art. 8 alin. (2) din Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, atribuțiile consiliului societății nu pot fi exercitate de adunarea generală a acționarilor”, astfel fiind exclus cazul când adunarea generală a acționarilor ar putea exercita funcțiile consiliului societății de asigurare / reasigurare. Totodată, reieșind din propunerea CNPF exprimată în pct.8 subpct.12) din aviz, reiese că în prezent există asiguratori / reasiguratori care nu dispun de consiliu al societății. Respectiv, în situația în care, desfășurarea activității în lipsa consiliului societății este o practică în sector, intrarea în vigoare a art.35 alin.(12) din Legea nr.92/2022, modificat conform propunerii CNPF, ar putea genera deranjamente severe în activitatea societăților respective, care vor activa cu încălcarea legii, cel puțin până la formarea consiliului în conformitate cu prevederea tranzitorie propusă. Remarcăm că prevederile tranzitorii propuse nu clarifică cine ar putea îndeplini atribuțiile consiliului în această perioadă de timp. Redacția normei alin. (23) propuse de CNPF, în partea ce se referă la „...vor identifica persoanele și vor prezenta seturile de documente necesare pentru aprobare prealabilă”, este insuficientă deoarece nu exprimă clar la care persoane se referă norma, ce fel de seturi și unde le prezintă, și ce fel de aprobare prealabilă se are în vedere. În acest sens ar fi adecvat să se indice explicit necesitatea prezentării cererilor și seturilor de documente privind aprobarea persoanelor în funcții de membri ai consiliului societății, cu referință către art.35 alin.(6) din Legea nr .92/2022, și utilizând noțiunile caracteristice ale Legii nr.92/2022. Menționăm, de asemenea, că termenul de „3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi” urmează a fi examinată inclusiv ținând cont de efectele generate de modificarea art.35 alin.(12) din Legea nr.92/2022.</p>
31.		<p>12) Se va completa cu alineatul (24), cu următorul cuprins: (24) Până la expirarea termenelor enunțate în Legea nr. 880/1992 privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova, în scopul asigurării integrității și evitării riscului de pierdere, deteriorare a fondului arhivistic al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, parte a patrimoniului documentar național, se va realiza transmiterea anticipată, la păstrare de stat a documentelor Fondului arhivistic de stat, de la Comisia Națională a Pieței Financiare în arhivele din subordinea Agenției Naționale a Arhivelor. Fondul arhivistic intenționat predării la păstrare de stat va include dosarele pentru perioada 2007-</p>	<p>Se acceptă parțial. Considerăm oportună următoarea redacție: „(4) Prin derogare de la art. 23 din Legea nr. 880/1992 privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova, în scopul asigurării integrității și evitării pierderii sau deteriorării, Comisia Națională a Pieței Financiare va transmite anticipat, spre păstrare permanentă în arhivele de stat din subordinea Agenției Naționale a Arhivelor, documentele din Fondul arhivistic de stat care se află la păstrare provizorie în arhiva Comisiei Naționale a Pieței Financiare și care au fost elaborate în perioada 1 ianuarie 2007 - 31 decembrie 2019, cu excepția documentelor ce țin de licențierea, autorizarea, avizarea și certificarea, retragerea licenței sau radierea din registru a entităților supravegheate pînă la 1 iulie 2023.</p>

	<p>2019, precum și cele recepționate ca rezultat al procesului de absorbție a două instituții de supraveghere de pe lângă Ministerul Finanțelor. Dosarele transmisibile utilizate în activitatea curentă a Comisiei Naționale a Pieței Financiare și dosarele în perioada 2020 - 30 iunie 2023, implică ce vizează licențierea / autorizarea / avizarea / controlul / raportarea / certificarea participanților la piața asigurărilor, asociațiilor de economii și împrumut, organizațiilor de creditare nebancaară și birourilor istoriilor de credit urmează a fi transmise Băncii Naționale a Moldovei”.</p>	<p>(5) Până la 30 iunie 2023, Comisia Națională a Pieței Financiare va transmite Băncii Naționale a Moldovei documentele ce se păstrează pe suport de hârtie, care vizează licențierea, autorizarea, avizarea, certificarea, retragerea licenței sau radieră din registru a participanților profesioniști la piața asigurărilor, asociațiilor de economii și împrumut, organizațiilor de creditare nebancaară și birourilor istoriilor de credit, precum și documentele păstrate pe suport de hârtie care au fost elaborate în perioada 1 ianuarie 2020 – 30 iunie 2023 și care vizează raportarea și supravegherea entităților respective, inclusiv după retragerea licenței. Documentele pe suport de hârtie care urmează a fi păstrate de Comisia Națională a Pieței Financiare până la 30 iunie 2023 în virtutea unor obligații stabilite de legislația în vigoare, se vor transmite până la 5 iulie 2023. Documentele se vor preda în dosare cusute, sigilate, cu file numerotate și cu înfocnirea listei interne a documentelor din dosar. La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare va transmite copii sau extrase din documentele care rămân în posesia acesteia și care sunt necesare Băncii Naționale a Moldovei pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.”.</p>
<p>32.</p> <p>Art. II. – Legea nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.112-116, art.506) se modifică după cum urmează:</p> <p>3. Articolul 46 se completează cu alineatul (5') cu următorul cuprins:</p> <p>„(5') În scopul realizării supravegherii, autoritatea de supraveghere poate solicita de la informații publice și alte persoane să prezinte orice informații de la autorități publice și alte persoane să prezinte orice informații de care dispun, referitoare la activitatea asociațiilor, membrii și administratorii acestora.”</p>	<p>Ministerul Justiției</p> <p>1. La Art. II (modificarea Legii nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut):</p> <p>Referitor la pct. 3, prin care se propune completarea art. 46 cu alin. (5/1) cu următorul cuprins: „(5/1) În scopul realizării supravegherii, autoritatea de supraveghere poate solicita de la autorități publice și alte persoane să prezinte orice informații de care dispun, referitoare la activitatea asociațiilor, membrii și administratorii acestora.”, atenționăm că acesta nu se integrează armonios în conținutul normativ al art. 46, care prevede reglementarea și supravegherea activității asociațiilor, și nu se referă la autorități publice, precum și alte persoane (observație valabilă și pentru art. III pct. 3, prin care se propune completarea cu alin. (4/1) a art. 17 din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Completarea art. 46 din Legea nr. 139/2007 cu alineatul (5'), uniformizează practica de supraveghere (prevederi similare fiind și în Legea nr. 114/2012) și asigură BNM pătrunghiile necesare în vederea realizării unei supravegheri eficiente. În procesul de supraveghere, în dependență de speță, poate surveni necesitatea de solicitare a informațiilor de la diferite persoane (fizice, juridice, autorități, inclusiv de peste hotare), iar prin prevederea respectivă se asigură dreptul BNM de a solicita informațiile necesare pentru procesul de supraveghere. <i>(comentariu valabil și pentru art. III pct. 3, prin care se propune completarea cu alin. (4') a art. 17 din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară).</i></p>
<p>33.</p>	<p>La pct. 5, ce vizează art. 49 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 139/2007, potrivit căruia „încălcarea prevederilor prezentei legi și/sau a actelor</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Precizarea cu exactitate a faptelor ce constituie încălcare ar presupune repetarea tuturor prevederilor legi sectoriale și a</p>

	<p>normative emise de autoritatea de supraveghere în vederea executării legii se consideră încălcări.”, atenționăm că norma juridică expusă trebuie să fie formulată cu maximă precizie și previzibilitate, astfel încât să determine cu claritate fapta ce constituie tema în vederea aplicării sancțiunilor sau a măsurilor de stabilizare asociațiilor de economii și împrumut. În acest sens, normele juridice propuse nu ar trebui să conțină o normă generală de trimitere la o obligație ce rezultă dintr-o lege sau alt act normativ sub următoarea formulă: „încălcarea prevederilor prezentei legi și/sau a actelor normative”.</p> <p>Prin urmare, considerăm necesară revizuirea prevederilor expuse mai sus, astfel încât să poată fi determinate cu exactitate cazurile care pot duce la aplicarea sancțiunilor sau a măsurilor de stabilizare de către Banca Națională a Moldovei (nerespectarea căror norme, care neconformitățile), or, spre exemplu, o neconformare minoră care poate fi înlăturată nu ar trebui să ducă imediat la aplicarea sancțiunilor.</p> <p>Obiecția este valabilă și pentru Art. III pct. 5 (modificarea art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 122/2018 privind birourile istoriilor de credit) și Art. VII pct. 6, ce vizează art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară.</p>	<p>actelor normative subordonate acestora, care stabilesc obligații față de asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de creditare nebancaară, birourile istoriilor de credit sau participații la piața asigurărilor, abordate pe care o considerăm inoportună.</p> <p>Mecanismul de sancționare propus, prin referința generică la încălcări ale legii și a actelor normative subordonate legii, presupune o referință implicită la orice caz de încălcare a obligațiilor prevăzute de legea respectivă și actele normative subordonate acesteia.</p> <p>Legile sectoriale reglementează activitatea entităților supravegheate începând cu momentul licențierii, iar încălcarea obligațiilor prevăzute de lege sau a reglementărilor secundare aprobate în vederea executării legii, constituie tema pentru sancționare, autoritatea având dreptul de a stabili, aplicând criteriile prevăzute de art. 75² alin. (5) din Legea nr. 548/1995 și raționamentul profesional, măsura de remediere și/sau sancțiunea potrivită.</p> <p>Subliniem că modificarea propusă, reprezintă o formulare exhaustivă și uzuală (întâlnită spre exemplu la art. 140 alin. (1) lit. u) din Legea 202/2017, art. 97 lit. a) din Legea nr. 114/2012, art. 26 alin. (2) din Legea 234/2016 etc.), care exclude potențiale situații de echivoc în realizarea atribuțiilor de supraveghere și posibile omisiuni în eventualitatea modificării/completării cadrului normativ.</p> <p>(Comentariu valabil și pentru Art. III pct. 5 (modificarea art. 19 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 122/2018 privind birourile istoriilor de credit) și Art. VII pct. 6, ce vizează art. 24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară).</p> <p>Se acceptă.</p>
34.	<p>2. Potrivit Art. III pct. 5, art. 19 alin. (1) din Legea nr. 122/2018 privind birourile istoriilor de credit se propune a avea următorul cuprins: „Pentru încălcarea legislației privind birourile istoriilor de credit, birourile istoriilor de credit și/sau persoanele cu funcții de răspundere ale birourilor istoriilor de credit poartă răspundere materială, civilă, contravențională și penală în conformitate cu legislația.” În același context, consemnăm că răspunderea juridică trebuie să fie prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală, contravențională sau civilă), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora. Mai mult ca atât, atenționăm că potrivit Art. IV pct. 4 din proiect, art. 310/2 din Codul contravențional se abrogă, respectiv, proiectul în cauză exclude răspunderea contravențională a</p>	

birourilor istoriilor de credit, Totodată, menționăm că aplicarea concomitentă a răspunderii penale și contravenționale contravine principiului non bis in idem, deoarece Art. III pct. 5, art. 19 alin. (1) din Legea nr. 122/2018 privind birourile istoriilor de credit, în formula prezentă de autor, ar putea crea situații în care subiectul vizat să fie atras atât la răspundere penală, cât și contravențională pentru aceeași faptă prejudiciabilă. Astfel, principiul non bis in idem derivă din normele constituționale ale articolelor 4, 21 și 25 din Constituție, precum și art. 22 din Codul de procedură penală. Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă a devenit un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept și este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat și Republica Moldova. Astfel, potrivit art. 4 alin. 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat. Cu termeni similari operează și art. 14 alin. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. Adicional, amintim că și Curtea Constituțională, conferind principiului non bis in idem o conotație constituțională, în § 5 din Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală a subliniat: „[...] dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă derivă din art. 21 din Constituție, conform căruia: „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.” [...]]. Din cele enunțate rezultă că, principiul statuat la art. 21 din Constituție – asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar – pe lângă alte drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi

		<p>urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă. Principiul în cauză presupune că cel care prin conduita sa a ignorat ordinea de drept va răspunde o singură dată pentru fapta ilicită, pentru o încălcare a legii se va aplica o singură sancțiune juridică. Acest principiu constituțional se aplică nu numai în cauzele penale, dar și în cauzele contravenționale, precum și în orice altă formă de răspundere juridică din aceeași materie de drept.</p> <p>În contextul celor relatate, considerăm oportun revizuirea conceptuală a Art. III pct. 5, art. 19 alin. (1) din Legea nr. 122/2018 privind birourile istoriilor de credit, prin determinarea exactă a tipului concret de răspundere (penală, contravențională sau civilă) a faptelor prejudiciabile și a sancțiunilor.</p>	
35.		<p>3. Potrivit Art. IV, Codul contravențional se completează cu o nouă contravenție „Articolul 290¹. Activitatea neautorizată pe piața financiară nebancaară” acesta urmînd a fi examinată conform competenței, de către Agenția Achiziții Publice autoritatea administrativă de inspecție financiară din subordinea Ministerului Finanțelor sau de către Serviciul Fiscal de Stat, în conformitate cu art. 402 alin. (1) din Codul contravențional. Reieșind din funcțiile și atribuțiile Agenției Achiziții Publice și ale Serviciului Fiscal de Stat, prevăzute de Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice și de Hotărârea Guvernului nr. 395/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Serviciului Fiscal de Stat, se atestă că autoritățile respective nu au tangeță cu examinarea a faptei privind practicarea activităților profesioniste pe piața financiară nebancaară, reglementate și supravegheate de Banca Națională a Moldovei, fără act cu caracter permisiv sau fără îndeplinirea condiției de înregistrare stabilite de lege pentru desfășurarea activităților respective. Mai mult ca atât, reieșind din faptul că proiectul are drept scop substituirea contravențiilor din Codul contravențional cu norme punitive prevăzute în legile sectoriale, considerăm că fapta prejudiciabilă propusă la art. 290¹ din Codul contravențional trebuie să fie examinată și sancționată nemijlocit de Banca Națională a Moldovei, în acest context fiind</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Articolul propus nu vizează entități supravegheate de BNM, ci entități care desfășoară, fără actul permisiv necesar, activități pasibile de licențiere, autorizare, reglementare și supraveghere de către BNM. Respectiv, nefiind în aria de control a BNM, nu vor fi sancționate potrivit legilor sectoriale, ci sunt pasibile de răspundere contravențională, sau, după caz, penală, în legătură cu desfășurarea activității neautorizate.</p> <p>Semnalăm, că o prevedere similară este stabilită, actualmente, la art. 290 din Codul contravențional al R. Moldova, constatatarea și examinarea cărora este atribuită în competența autorităților administrative din subordinea Ministerului Finanțelor, conform art. 402 din Codul contravențional al R. Moldova.</p>

		<p>inclusă încălcarea și sancțiunea în legile sectoriale, având în vedere funcțiile și atribuțiile ce îi revin potrivit Legii nr. 178/2020 privind modificarea unor acte normative „Art. I. – La articolul 5 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, alineatul (1) se completează cu litera p) cu următorul cuprins: „p) licențiază/autorizează/emite avizul pentru înregistrarea de stat, reglementează și supraveghează activitatea asigurătorilor, reasiguratorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, a Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule din Republica Moldova, a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancaară.” Astfel, reieșind din cele expuse mai sus, se va exclude pct. 1 și pct. 6 de la Art. IV.</p>	
36.	<p>Art. VII. – Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 108-112, art. 200) se modifică după cum urmează: 4. Articolul 20 alineatul (1): la lit. b), cuvintele „neîndeplinirea prescripțiilor autorității de supraveghere privind înlăturarea încălcărilor în activitate” se substituie cu textul „neîndeplinirea prescripțiilor privind înlăturarea încălcărilor în activitate și/sau a altor cerințe dispuse de autoritatea de supraveghere”;</p>	<p>4. La Art. VII pct. 4, se propune modificarea lit. b) alin. (1) de la art. 20 din Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, potrivit căreia „Autoritatea de supraveghere este în drept să suspende pe un termen de până la 2 ani activitatea organizației de creditare nebancaară, cu mențiunea respectivă în Registru, în următoarele cazuri: neîndeplinirea prescripțiilor privind înlăturarea încălcărilor în activitate și/sau a altor cerințe dispuse de autoritatea de supraveghere, inclusiv în cazul sesizării de către autoritatea responsabilă privind nerespectarea legislației cu privire la contractele de credit pentru consumatori”. Menționăm că, textul „și/sau a altor cerințe dispuse de autoritatea de supraveghere” nu corespunde condițiilor de precizie, claritate și previzibilitate a normei, înlocuind o situație de incertitudine pentru subiecți cărora se adresează. În acest context, propunem revizuirea respectivului text prin stabilirea exactă a cerințelor ce trebuie să le respecte organizația de creditare bancaară pentru a nu-i fi suspendată activitatea de către autoritatea de supraveghere din cauza unor cerințe neprevăzute în lege.</p>	<p>Se acceptă parțial. Sintagma „și/sau a altor cerințe dispuse de autoritatea de supraveghere”, se referă la măsurile de remediere pe care le poate dispune autoritatea de supraveghere în cazul constatării încălcărilor în activitatea entităților supravegheate, în conformitate cu prevederile art.24 alin. (3) din Legea nr. 1/2018 (proiectul de modificare). Formularea respectiva a fost utilizată, deoarece pe lângă măsura de remediere propriu zisă, dispusă de BNM, în hotărâre se dispune termenul, iar uneori și modul în care urmează a fi îndeplinită măsura de remediere, prin urmare formularea propusă înglobează toate aceste aspecte. Pentru fortificarea clarității și preciziei, propunem redacția „neîndeplinirea prescripțiilor privind înlăturarea încălcărilor în activitate și/sau a cerințelor de aplicare a măsurilor de remediere, dispuse de autoritatea de supraveghere.”.</p>
37.		<p>5. Potrivit Art. IX pct. 12, ce vizează completarea art. 122 cu alin. (3¹) din Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare,</p>	<p>Nu se acceptă. În contextul preluării de către BNM a atribuțiilor de supraveghere, completarea respectivă asigură uniformizarea regimului de</p>

	<p>„Sancțiunile prevăzute la alin. (2) lit. a), c)-c 2) și h) se aplică persoanelor în privința cărora Banca Națională a Moldovei constată că acestea nu acționează în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase și/sau care nu corespund cerințelor de reputație și competență adecvată naturii, extinderii și complexității activităților participanților profesioniști pe piața asigurărilor și responsabilităților încredințate.” Norma juridică expusă mai sus este una abuzivă și nu întrunește condițiile de previzibilitate a actului normativ, având în vedere că aplicarea sancțiunilor de către Banca Națională a Moldovei se va baza pe criterii vagi precum „nu acționează în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase” și „nu mai corespund cerințelor de reputație adecvată naturii, extinderii și complexității activității participanților profesioniști”, respectiv, participații profesioniști pe piața asigurărilor vor și puși într-o situație defavorabilă și imprezvizibilă, contrar principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea actelor normative. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin art. 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale (Hotărârea Curții Constituționale nr. 5/2018, § 46-47). Prin urmare, propunem revizuirea prevederilor respective astfel încât să poată fi determinate cu exactitate cazurile/criteriile care odată ce vor fi încălcate de profesioniștii pe piața asigurărilor vor avea ca efect aplicarea sancțiunilor de către Banca Națională a Moldovei.</p>	<p>supraveghere și sancționare a participanților la piața asigurărilor cu cel aplicabil de către BNM în raport cu entitățile supravegheate de aceasta (art. 141 alin.(5) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor).</p> <p>Textul „<i>regulile unei practici prudente și sănătoase</i>” reprezintă o formulă generică care determină un complex de cerințe și obligații ce revin participanților la piața asigurărilor și care sunt stabilite atât în Legea nr. 92/2022, cât și în mai multe acte normative subordonate legii.</p> <p>În acest sens, relevăm, că art. 10 alin. (20) din Legea nr. 92/2022 stabilește, că „<i>Autoritatea de supraveghere acordă licență unei societăți de asigurare sau de reasigurare numai dacă este pe deplin convinsă că societatea respectivă poate asigura desfășurarea unei activități în condiții de siguranță și poate respecta cerințele unei administrări prudente și corecte, care să asigure protejarea intereselor contractanților, asiguraților, reasiguraților, beneficiarilor asigurării și terților păgubiți, precum și buna funcționare a pieței de asigurări.</i>”</p> <p>De asemenea, o formulă similară se regăsește și în art. 41 alin. (1) din Directiva 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II): „<i>Statele membre impun tuturor întreprinderilor de asigurare și de reasigurare să dețină un sistem de guvernanță eficace, care să asigure o administrare corectă și prudentă a activității.</i>”</p> <p>Acest sistem include cel puțin o structură organizatorică transparentă adecvată, cu o alocare clară și o separare corespunzătoare a responsabilităților, precum și un sistem eficace care să asigure transmiterea informațiilor. Sistemul include respectarea cerințelor stabilite la articolele 42-49.”</p> <p>În partea ce ține de „<i>cerințele de reputație adecvată naturii, extinderii și complexității activității participanților profesioniști</i>”, a se vedea prevederile art. 35 alin. (3) și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 92/2022.</p>
38.	6. La Art. X: - Alin. (3) prevede că, „Comisia Națională a Pieței Financiare transmite cu titlu oneros, la valoarea contabilă conform situației din data transmiterii, Băncii Naționale a Moldovei sisteme informatice „SIREM” și „RCA Data”, repozitoriile de fișiere și alte sisteme informatice... precum și bunurile, drepturile și actele conexe sistemelor informatice respective.” În acest context,	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Decizia de transmitere a sistemelor informatice, a bunurilor și a drepturilor aferente se ia prin lege, de către Parlament, în numele statului, dar nu de către Comisia Națională a Pieței Financiare. Consecvent, Parlamentul este liber să decidă, prin normă legală specială, modul de transmitere (cu titlu oneros sau gratuit), regimul aplicabil bunurilor care se transmit și drepturile care se transmit.</p>

		<p>menționăm că potrivit art. 71 Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat „(1) Proprietar al sistemelor informaționale de stat este statul. (2) Proprietarul stabilește posesorii, deținătorii, administratorii tehnici și utilizatorii sistemelor informaționale de stat.”. La fel, în conformitate cu pct. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 133/2012 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule „Posezor al Sistemului automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule este Comisia Națională a Pieței Financiare”. Adicional, potrivit pct. 36 sbp. 15) din Hotărârea Guvernului nr. 590/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Depozitarul public al situațiilor financiare „Sistemul Informatic electronic cu bază de date privind stocarea, consolidarea, analiza și monitorizarea datelor financiare ale sectorului de creditare nebancaară „SIREM” – sistem informațional deținut de Comisia Națională a Pieței Financiare, utilizat de organizațiile de creditare nebancaară din Republica Moldova pentru a depune situațiile financiare (în format JSON)”. Astfel, reieșind din prevederile expuse mai sus, comunicăm că Comisia Națională a Pieței Financiare reprezintă posesor al sistemului informațional „RCA Data” și deținător al sistemului informațional „SIREM”, respectiv acestea nu pot fi transmise cu titlul oneros Băncii Naționale a Moldovei, deoarece proprietar al acestor sisteme informaționale este statul. În acest context, Comisia Națională nu poate avea drept de dispoziție pentru aceste două sisteme informaționale „SIREM” și „RCA Data”. Reieșind din cele expuse mai sus, se va revizui alin. (3) de la Art. X din proiect.</p>	
39.		<p>- Potrivit alin. (12), (15) și (16), „Comisia Națională a Pieței Financiare reține calitatea de participant în procesele de judecată cu privire la insolabilitatea sau lichidarea silită a societăților de asigurare sau reasigurare...”, „Comisia Națională a Pieței Financiare reține calitatea de participant la</p>	<p>Nu se acceptă. Reprezentarea CNPF în instanță este realizată de către personalul Departamentului juridic, care nu este transferat la BNM. Iar în cazul în care va fi nevoie de opinia/cunoștințele specialiștilor transferați la BNM, aceștia vor avea posibilitatea să ofere cunoștințele și opinia la solicitarea CNPF.</p>

40.	<p>(19) În legătură cu procesele de judecată menționate la alin. (12), (15) și (16), procesele contravenționale menționate la alin. (18) și procedurile de examinare a cererilor prealabile menționate la alin. (13), Banca Națională a Moldovei va transmite, la solicitare, Comisiei</p>	<p>procese care au obiect actele administrative, operațiuni administrative sau inacțiuni ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare”. În conformitate cu art. VIII alin. (4) din Legea nr. 178/2020 „La data intrării în vigoare a prezentei legi, personalul angajat al Comisiei Naționale a Pieței Financiare antrenat nemijlocit în activitățile de licențiere, autorizare, reglementare și supraveghere a asigurătorilor, reasigurătorilor și intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istorilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancaară se transferă în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, în conformitate cu legislația muncii.” Astfel, având în vedere că personalul antrenat în activitățile de licențiere, autorizare, reglementare și supraveghere se va transfera în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, se atestă că realizarea acțiunilor menționate la alin. (12) și alin. (15)- (17) de către Comisia Națională a Pieței Financiare va fi anevoioasă sau pe alocuri imposibilă ca urmare a lipsei de personal calificat pe domeniile transferate Băncii Naționale a Moldovei. Adicional, reliefăm că prevederile alin. (12), (15)-(17) sunt contrare art. 53 alin. (3) din Codul administrativ, potrivit căruia „Modificarea dispozițiilor legale privind competența pe parcursul derulării procedurilor administrative nu afectează competența stabilită inițial, cu excepția cazului în care autoritatea publică este desființată sau dacă legea prevede în mod expres transferul de competență.”. Respectiv, având în vedere argumentele expuse mai sus, propunem excluderea prevederilor alin. (12), (15)- (17) de la Art. X din proiect (obiecție valabilă și pentru alin. (18)).</p>	<p>Semnalăm că art. 53 alin. (3) din Codul administrativ se aplică doar în privința procedurilor administrative, dar nu și în privința procedurilor contencioase (civile sau de contencios administrativ). Totodată, art. 53 alin. (3) din Codul administrativ nu restricționează dreptul legiuitorului de a stabili, printr-o normă specială ulterioară, condiții specifice transferului de competențe de la o autoritate la alta și să stabilească o soluție distinctă de cea prevăzută de Codul administrativ pentru anumite proceduri administrative, în speță, pentru procedurile prealabile.</p>
			<p>Se acceptă. În contextul abrogării art. 305-310, 310² și 310³ din Codul contravențional și acceptării propunerii Ministerului Justiției de excludere a alin. (21) și (22), procesele contravenționale vizate la alin. (20), în temeiul art. 3 alin. (3) din Codul contravențional, vor fi încetate conform art. 441 alin. (1) lit. b) din Codul</p>

<p>Naționale a Pieței Financiare informațiile necesare din cele care au fost transmise Băncii Naționale a Moldovei de către Comisia Națională a Pieței Financiare în temeiul prezentei legi și a Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, și va permite persoanelor transferate la Banca Națională a Moldovei de la Comisia Națională a Pieței Financiare să participe la procesele sau procedurile respective.</p>	<p>constatator funcționarul din autoritățile indicate la art. 400–423¹⁰, împuternicit cu atribuții de constatare a contravenției și/sau de sancționare.”. Totodată, nu este clară calitatea procesuală a persoanelor transferate de la Comisia Națională a Pieței Financiare la Banca Națională a Moldovei „care le va permite” să participe la procesele sau procedurile contravenționale, și dacă probele prezentate de aceștia în cadrul procesului contravențional vor fi luate în considerare de instanța de judecată, având în vedere că potrivit Codului contravențional participanții la procesul contravențional sunt: persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, agentul constatator, procurorul, victima, martorul, specialistul, expertul, interpretul, apărătorul.</p> <p>- La alin. (21), ab initio, atenționăm că derogarea de la art. 3 alin. (3) din Codul contravențional contravine prevederilor constituționale, în special art. 22, potrivit căreia „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos. Totodată, Convenția europeană a drepturilor omului la art. 7 statuează că, nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât cea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii. Această normă se referă la regula de neretroactivitate a normei care înrăutățește poziția persoanei supuse urmării. În același context s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin Decizia sa nr. 142/2019, astfel „Raportarea normei contestate la dispoziția articolului 76 din Constituție, potrivit căreia o lege „intră în vigoare la data publicării sau la data prevăzută în textul ei”, evidențiază contradicția între norma legală și cea constituțională, pentru înlăturarea căreia era necesară examinarea în fond a sesizării nr.187g/2019, ultima urmând a fi calificată ca fiind admisibilă. Această concluzie se consolidează și prin interpretările anterioare ale</p>	<p>contravențional. Respectiv, la alin. (21), referința la procesele contravenționale se va exclude.</p>
<p>41.</p>	<p>Se acceptă. Alineatele (21) și (22) se exclud din proiect.</p>	<p>contravențional. Respectiv, la alin. (21), referința la procesele contravenționale se va exclude.</p>

Curții Constituționale, care a statuat că legea nu se aplică faptelor săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare, adică nu are efect retroactiv. Legea dispune numai pentru prezent și viitor și nu are efecte juridice pentru trecut (Hotărârea Curții Constituționale nr. 32 din 29 octombrie 1998). Prin această afirmație, Curtea a stabilit principiul de neretroactivitate a legii, adică legea nouă nu se aplică actelor și faptelor încheiate, săvârșite sau, după caz, produse înainte de intrarea sa în vigoare, fiind aplicabilă actelor și faptelor ulterioare intrării sale în vigoare.” Astfel, retroactivitatea legii nu poate fi aplicată pentru înrăutățirea situației individului, dar poate fi aplicată pentru îmbunătățire. Totuși, considerăm că autorul proiectului trebuie să evite asemenea ingerințe, păstrând regula neretroactivității, care este consacrată de Convenția europeană a drepturilor omului și de Constituție. Această afirmație este prezumată de alte elemente ale securității juridice: previzibilitatea, accesibilitatea și interpretarea unitară a legii. Or, legea retroactivă apriori nu poate fi previzibilă, din simplul motiv că nu a existat la momentul apariției raportului juridic. În acest sens, considerăm că prevederile de la alin. (21) din proiect vor ateca substanțial regulile de accesibilitate și interpretare unitară a legii sub aspectul inexistenței sale la etapa planificării actului juridic și asumării eventualelor consecințe. În altă ordine de idei, comunicăm că nu este clar, din punct de vedere procesual, cum Banca Națională a Moldovei va realiza „substituirea” sancțiunii contravenționale cu o amendă prevăzută de legele sectoriale, în vigoare de la 01 iulie 2023, „prin aplicarea limitelor valorii minime și maxime a sancțiunii contravenționale stabilite de prevederile în vigoare la 01 iulie 2023 ale Codului contravențional”, ținând cont de faptul că procedura contravențională și cea administrativă reprezintă proceduri distincte și specifice domeniului său. Cu titlul de exemplu, menționăm că o asemenea experiență de abrogare a contravențiilor și includerea acestora în legea sectorială a fost posibilă prin Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii

		<p>spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Astfel, în conformitate cu art. 64 alin. (2) din lege, „(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă articolele 2912–2919 și 4011 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008” fără a se recurge în acest sens la excepțiile privind acțiunea legii contravenționale în timp sau la substituirea sancțiunii contravenționale cu amenda administrativă potrivit legii sectoriale. Reieșind din cele expuse mai sus, considerăm oportună revizuirea conceptuală a modalității de aplicare a prevederilor Codului contravențional, care urmează a fi abrogate, în unison cu legile sectoriale din domeniul financiar bancar, astfel încât să nu contravină principiilor constituționale, Codului contravențional și legislației aferente. Respectiv, procesele contravenționale inițiate sub imperiul prevederilor Codului contravențional în vigoare urmează a fi încetate pe motivul inexistenței faptelor contravenționale odată ce acestea vor constitui încălcări ale legilor sectoriale. În acest sens, o soluție de compromis ar fi stabilirea unui termen de intrare în vigoare mai avansat a modificărilor ce vizează abrogarea modificărilor din Codul contravențional, pentru ca procesele contravenționale pendinte să fie finalizate, dacă acest lucru este posibil, luând în calcul termenul de prescripție stabilit de art. 30 din Cod.</p>	
42.	<p>Art. II. – Legea nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.112-116, art.506) se modifică după cum urmează: 2. La articolul 31 alineatul (9), numărul „10” se substituie cu numărul „30”;</p>	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nota informativă va fi completată cu argumente în acest sens. Menționăm, că analiza necesară pentru emiterea deciziei de reluare a activității AEF presupune examinarea acțiunilor întreprinse de către entitate, în vederea remedierii/lichidării circumstanțelor ce au condus la încălcarea cadrului legal, și, respectiv, examinarea documentelor și informațiilor prezentate în acest sens, inclusiv nu excludem necesitatea efectuării vizitelor la fața locului pentru a atesta remedierea/lichidarea încălcărilor. Acțiunile autorității de supraveghere în această situație practic sunt similare acțiunilor din cadrul unei proceduri administrative de control, prin urmare este oportună stabilirea unui termen similar pentru realizarea acestui proces.</p> <p>Nu se acceptă.</p>	
43.	<p>Art. V. – Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității</p>	<p>Considerăm inoportună modificarea abordată ca fiind conceptual contradictorie priorităților</p>	

	<p>de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 494) se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 3, alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Prezenta lege nu se aplică activităților licențiate, autorizate sau certificate din domeniul financiar (bancar și nebancaar).”;</p> <p>2. În Anexa nr. 1, rîndurile 15-23, inclusiv, se exclud.</p>	<p>strategice ale statului de a asigura transparența și unificarea datelor cu referire la reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și stabilitatea cadrului normativ respectiv. În acest sens, modificarea în cauza urmează a fi exclusă din proiectul de lege.</p>	<p>Potrivit art. 5 alin. (6) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, prevederile Legii nr. 160/2011 nu se aplică în exercitarea atribuțiilor de către BNM.</p> <p>Potrivit art. 4 alin. (6) din Legea nr. 192/1998 cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare, prevederile Legii nr. 160/2011 nu se aplică pe piața financiară nebancaară.</p> <p>Astfel, modificările propuse la Legea nr. 160/2011 asigură armonizarea cadrului legal general (prevăzut în Legea nr. 160/2011) cu normele juridice derogatorii stabilite în legile speciale – Legea nr. 548/1995 și Legea nr. 192/1998.</p> <p>În acest sens, art. 5 alin. (4) și art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative consacră aplicabilitatea prioritară și forța juridică superioară a normelor derogatorii.</p>
44.		<p>Cu referire la propunerea de substituire a răspunderii contravenționale cu răspunderea administrativă, implicit stabilirea unui interval larg al mărimii amenzilor aplicabile în cazul încălcărilor constatate (ex.: amendă de la 10000 lei la 1 milion lei; amendă de la 1 la 100 salarii medii), menționăm că acestea nu sunt suficient argumentate în nota informativă, nefiind clare criteriile în baza cărora va fi determinată mărimea amenzii pentru fiecare caz în parte.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Nota informativă a fost suplimentată cu argumente suplimentare în acest sens.</p> <p>Totodată, criteriile în baza cărora se va determina mărimea amenzii, în cazul participanților la piața asigurărilor, sunt stabilite la art. 122 alin. (9) din Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare și de reasigurare. Totodată, pentru celelalte entități care urmează a fi supravegheate de BNM, criteriile de apreciere a mărimii amenzii sunt stabilite la art. 75² alin. (5) din Legea nr. 548/1995.</p>
45.		<p>Sub aspectul rigorilor de tehnica legislativă, pe parcursul proiectului (în art. I-X) după indicarea denumirii, numărului, anului adoptării, precum și numărul Monitorului Oficial în care au fost publicat actele legislative a căror modificare se propune, se va completa cu cuvintele „ , cu modificările ulterioare”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. 64 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 prevede, că „Modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta”.</p> <p>Respectiv, este redundantă mențiunea „cu modificările ulterioare”, or, acestea deja sunt parte integrantă a actului normativ vizat. Totodată, Ministerul Justiției nu a înaintat careva propuneri în acest sens.</p>
46.		<p>Totodată, în conformitate cu prevederile art.54 alin.(f) lit.c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative [..], astfel, propunem înlocuirea pe tot parcursul proiectului a sintagmei „acte cu caracter permisiv” cu sintagma „acte permise”, la forma gramaticală corespunzătoare, pentru a cadra cu noțiunea corespunzătoare din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Fără a afecta aplicabilitatea normelor derogatorii stabilite în art. 5 alin. (6) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și art. 4 alin. (6) din Legea nr. 192/1998 cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare, considerăm oportună aplicarea uniformă a terminologiei utilizate în cadrul legal în vigoare.</p>
47.		<p>Lipsă de obiect și propuneri.</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>

AVIZARE REPETATĂ

Ministerul Afacerilor Interne	
1.	Lipsă de obiecții și propuneri.
Serviciul Fiscal de Stat	
2.	Lipsă de obiecții și propuneri.
Centrul de Armonizare a Legislației	
Agencia de Guvernare Electronica	
3.	Lipsă de obiecții și propuneri adiționale
4.	<p>Conform art. V din proiectul de lege se prevede modificarea Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, prin excluderea activităților licențiate, autorizate sau certificate din domeniul financiar (bancar și nebanca) de la aplicarea legii în cauză. Conștientizăm că amendamentul respectiv se argumentează prin necesitatea corelării cu normele juridice speciale din art.5 alin.(6) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și, respectiv, art.4 alin.(6) din Legea nr. 192/1998 cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare. Însă, aceasta presupune inclusiv și exceptarea BNM și CNPF de obligația de emitere a actelor permissive prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP), conform art.6 alin.(22) din Legea nr. 160/2011. În aceste condiții, în scopul asigurării eficienței exercitării de către BNM a atribuțiilor sale de bază aferente procedurilor de licențiere, autorizare sau certificare în domeniile reglementate și supravegheate, precum și transparentizării activității acestui regulator, considerăm oportun completarea Art. I din proiectul de lege cu o modificare a art.5 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, cu litera p), care să prevadă o atribuție nouă a acestei autorități autonome, după cum urmează:</p> <p>„j) creează și întreține rețeaua informațională, necesară autorizării și supravegheții activității în domeniile pe care le reglementează, precum și baza informațională publică privind titularii de</p> <p>Nu se acceptă. Atribuția nouă propusă de AGE nu reprezintă, în sine, o atribuție de bază a BNM. Crearea și întreținerea unei rețele informaționale reprezintă o modalitate de organizare a activității BNM, al cărei scop de bancă centrală nu este menținerea unor baze de date cu privire la entitățile supravegheate. Crearea și întreținerea unui sistem informațional vine să susțină și să formalizeze acțiunile BNM pe care le realizează în executarea atribuțiilor inerente mandatului său conform legislației. Adițional, semnalăm, că BNM, la etapa actuală, deține și întreține sisteme informaționale pentru exercitarea atribuțiilor de bază, în speță, atribuțiile de licențiere și supraveghere a activității entităților supravegheate de BNM. Totodată, lipsa unor prevederi legale exprese în Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei nu constituie un impediment pentru crearea și întreținerea de către BNM a unor sisteme informaționale care sunt necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale de bază stabilite la art. 5 din Legea nr. 548/1995.</p>

		<p>licențe, autorizații și certificare emise, oferă publicului larg informațiile cu privire activitatea sa în aceste domenii.”</p> <p>În context, considerăm oportun de menționat o normă similară se regăsește în art.8 lit.) din Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare.</p>	
5.		<p align="center">Ministerul Justiției</p> <p>Ministerul Justiției a examinat sinteza obiecțiilor și propunerilor prezentată de autorul proiectului ca urmare a avizării primare și reiterează obiecțiile și propunerile de la pct. 1 (ce vizează modificarea Legii nr. 139/2007 <i>asociațiilor de economii și întreprinderi</i>), pct. 3 (ce vizează modificările la <i>Codul contravențional</i>), pct. 6 (ce vizează dispozițiile finale și tranzitorii a proiectului) expuse în avizul nr. 04/2-3504 din 27.04.2023, având în vedere că aceste propuneri și obiecții nu au fost luate în considerare, respectivele urmînd a fi reexaminare prin prisma celorrași argumente expuse în avizul anterior.</p>	<p>Nu se acceptă propunerile reiterate.</p> <p>Propunerile de la pct. 1, 3 și 6 din avizul inițial al Ministerului Justiției au fost reexaminare.</p> <p>Urmare reexaminării, considerăm că argumentele prezentate de BNM aferent propunerilor respective (în sinteza obiecțiilor și propunerilor prezentate în cadrul avizării inițiale) justifică suficient și întemeiat soluțiile propuse de BNM în proiectul de lege remis spre avizare repetată.</p>
6.	<p>Art. IV. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.78-84, art.100) se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Se completează cu articolul 290¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 290¹. Activitatea neautorizată pe piața financiară nebancaară</p> <p>Practicarea activităților profesioniste pe piața financiară nebancaară, reglementate și supravegheate de Banca Națională a Moldovei, fără act permisiv sau fără îndeplinirea condiției de înregistrare stabilite de lege pentru desfășurarea activităților respective,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 300 de unități convenționale.”</p> <p>6. La articolul 402 alineatul (1), după textul „, 290” se completează cu textul „, 290¹”;</p>	<p>1. Cu referire la modificările propuse la <i>Codul contravențional</i> de la Art. IV, considerăm oportună și expunerea Serviciului Fiscal de Stat precum și a Agenției Achiziții Publice asupra propunerii de completare cu art. 290¹, având în vedere că prezentelor autorități publice li se atribuie calitatea de agent constator pe o faptă contravențională nouă. În acest context, la moment, nu este clar dacă Serviciul Fiscal de Stat și Agenția Achiziții Publice deține personal suficient și calificat pentru a constata și examina eficient faptele contravenționale pe piața financiară nebancaară în special constatarea practicării ilegale a activității profesionale reglementată și supravegheată de Banca Națională a Moldovei.</p> <p>Mai mult ca atât, atragem atenția că potrivit art. 304² alin. (1) din <i>Codul contravențional</i>, în prezent, practicarea activităților profesioniste pe piața financiară nebancaară fără licență sau autorizație se constată și se examinează de Comisia Națională a Pieței Financiare, autoritate publică autonomă care reglementează și autorizează activitatea participanților la piața financiară nebancaară până la 30 iunie a anului curent.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Referitor la completarea Codului contravențional cu art. 290¹ și completarea art. 402 din Codul contravențional a fost solicitată opinia Serviciului Fiscal de Stat, care, reieșind din competențele sale, va constata, <i>de facto</i>, activitatea neautorizată pe piața financiară nebancaară.</p> <p>În acest sens, prin avizul 26-12/1-08-73475 din din 30 mai 2023, Serviciul Fiscal de Stat a comunicat lipsă de obiecții și propuneri.</p>

7.	<p>(3) Pînă la 30 iunie 2023, de la Comisia Națională a Pieței Financiare se transmit cu titlu oneros, la valoarea contabilă conform situației din data transmiterii, Băncii Naționale a Moldovei, sistemele informatice „SIREM” și „RCA Data”, cu atribuirea Băncii Naționale a Moldovei a dreptului de proprietate asupra acestora, precum și textele codurilor sursă ale sistemelor informatice respective actualizate la ziua transmiterii, drepturile de utilizare, bunurile și actele conexe sistemelor informatice respective. Plățile pentru activele care se transmit potrivit primei propoziții se transferă în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Comisia Națională a Pieței Financiare constituie comisia de transmitere și, după coordonare cu Banca Națională a Moldovei, stabilește termenele de efectuare a transmiterii și de perfectare a actelor de transmitere, care nu vor depăși data de 30 iunie 2023, precum și termenele de efectuare a plăților. Actele de transmitere semnate pînă la 30 iunie 2023 vor produce efecte juridice la data de 30 iunie 2023. Prevederile prezentului alineat constituie temei pentru efectuarea transmiterii sistemelor informatice, a textelor codurilor sursă ale sistemelor informatice, a bunurilor, drepturilor și actelor conexe sistemelor informatice respective. Constituirea comisiei de transmitere, stabilirea atribuțiilor acesteia și transmiterea propriu-zisă se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015, în partea în care prevederile acestuia nu contravin prezentului alineat.</p>	<p>2. Cu referire la alin. (3) de la Art. IX „Dispoziții finale și tranzitorii”, subliniem faptul că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 133/2012 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și Hotărârii Guvernului nr. 590/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Depozitarul public al situațiilor financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare reprezintă posesor al sistemului informațional „RCA Data” și deținător al sistemului informațional „SIREM”. Potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre proprietar al registrelor de stat este statul. În acest sens, respectiva autoritate publică nu poate de jure exercita dreptul de dispoziție în vederea transmiterii cu titlu oneros a respectivelor sisteme informatice printr-un act normativ și de a încasa plățile în bugetul său, iar Băncii Naționale a Moldovei nu-i poate fi atribuită calitatea de proprietar al respectivelor sisteme. Adicional, relevăm că potrivit art. 71 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, statul reprezintă proprietarul sistemelor informaționale și nemijlocit el stabilește posesorii, deținătorii sistemelor informaționale, însă nicidecum proprietarul acestora printr-un act normativ. Mai mult ca atât, având în vedere prevederile art. 14 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea decontarea proprietății publice, potrivit căreia „Transmiterea cu titlu gratuit a bunurilor proprietate publică se efectuează în cazul trecerii întreprinderilor de stat/municipale, subdiviziunilor acestora, bunurilor distincte proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale din subordinea unei autorități publice în subordinea altei autorități publice”, considerăm că Comisia Națională a Pieței Financiare, urmează să îi transmită „cu titlu gratuit” Băncii Naționale a Moldovei sistemele informaționale menționate mai sus, precum și textele codurilor sursă ale sistemelor informaționale informatice respective, dreptul de utilizare, bunurile și actele conexe, în</p>	<p>Nu se acceptă. Suplimentar faptului, că transmiterea nu se efectuează în baza deciziei CNPF, ci în baza unei norme legale (care, reieșind din prevederile art. 5 din Legea nr. 100/2017, poate avea un caracter derogatoriu de la cadrul legal general), necesitatea acestei prevederi este determinată de problematica cadrului legal curent privind administrarea și decontarea proprietății publice (Legea nr. 121/2007, Legea nr. 29/2018), care: a) nu stabilește cu precizie limitele aplicabilității acestuia în raport cu autoritățile publice autonome; b) prezintă multiple lacune (lipsa unui drept generic al autorității publice autonome de a administra bunurile proprietate publică aflate în gestiunea sa; lipsa competențelor autorităților publice autonome în procesul de delimitare a bunurilor proprietate publică; lipsa reglementărilor privind modul de transmitere a bunurilor de către autoritățile publice autonome către alte autorități publice; lipsa reglementărilor privind delimitarea bunurilor mobile proprietate publică; lipsa prevederilor privind modul de vînzare a activelor neutilizate, deținute de autoritățile publice autonome). Caracterul lacunar al cadrului legal în vigoare privind regimul proprietății publice și imprecizia privind aplicabilitatea acestuia în raport cu BNM a fost semnalat în repetate rînduri de BNM, care a propus măsuri de remediere a aspectelor problematice în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului de activitate al BNM), transmis Ministerului Finanțelor pentru promovare prin scrisoarea nr. 31-001/2778 din 10 martie 2023. Totodată, proiectul de lege respectiv precizează inaplicabilitatea Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat asupra sistemelor deținute de BNM, inaplicabilitate derivată din autonomia BNM (consacrată la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 548/1995), dar care urmează a fi precizată pentru a se evita interpretarea și aplicarea neuniformă a legislației. În acest sens, pentru a fortifica claritatea și precizia prevederilor art. IX alin. (3) din proiectul de lege, precum și pentru a asigura ca anumite aspecte ce țin de statutul sistemelor referite la acest alineat nu vor afecta transferul ordonat al acestora în patrimoniul BNM, art. IX alin. (3) se va completa la început cu textul „Prin derogare de la prevederile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și decontarea proprietății publice și ale Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat.”.</p>
----	---	---	--

8.	<p>(7) Modificările prevăzute de Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative nu afectează valabilitatea licențelor, autorizațiilor, avizelor pentru înregistrarea de stat, aprobărilor sau a înregistrărilor, emise sau efectuate de Comisia Națională a Pieței Financiare până la 1 iulie 2023, și nici a altor acte administrative individuale, a actelor reale, a operațiunilor administrative, emise sau efectuate de Comisia Națională a Pieței Financiare până la 1 iulie 2023 sau care sunt în curs de realizare de Comisia Națională a Pieței Financiare la 1 iulie 2023. Fără a aduce atingere legislației în vigoare care stabilește temeiuri specifice pentru retragere, revocare sau anulare, Banca Națională a Moldovei poate modifica, retrage, revoca sau anula total sau parțial actele menționate în prima propoziție.</p>	<p>acest sens BNM va deveni posesor/deținător a acestor sisteme informaționale. Astfel, reiterăm despre necesitatea revizuirii alin. (3) reieșind din limitele legale expuse mai sus.</p> <p>Potrivit alin. (7) „Fără a aduce atingere legislației în vigoare care stabilește temeiuri specifice pentru retragere, revocare sau anulare, Banca Națională poate modifica, retrage, revoca sau anula total sau parțial actele menționate în prima propoziție (licențe, autorizații, avize etc.). Considerăm că, respectiva normă juridică este vagă și contrară principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea actului normativ, ținând cont de faptul că BNM pentru a-și îndeplini atribuțiile de modificare, retragere, revocare sau anulare a actelor normative individuale deține temeiuri exprese stabilite de legele sectoriale. În acest sens, odată ce subiecții supravegheați de BNM nu vor respecta prevederile legale și actele administrative individuale, acesta va avea nemijlocit părgurile legale de a acționa, în conformitate cu legile sectoriale modificate prin prezenta lege. În acest context, considerăm că cuvintele „Banca Națională poate modifica, retrage, revoca sau anula actele administrative individuale” sunt excedente și pot fi interpretate în defavoarea subiecților care activează deja pe piața financiară nebancaară, deoarece nu sunt prevăzute temeiuri în care Banca Națională va putea realiza asemenea acțiuni arbitrate. Respectiv, considerăm oportună excluderea propoziției a doua de la alin. (7).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederea propusă este doar o normă care reconfirmă competențele BNM în raport cu actele CNPF emise în calitate de autoritate de supraveghere, competențe care vor fi realizate în strictă conformitate cu cadrul legal aplicabil, și nu se înlocuiesc un temei adițional celor prevăzute de legislația în vigoare. Această precizare este necesară pentru a determina fără echivoc competența BNM de a modifica, revoca, retrage sau anula, în condițiile legii, acte emise de o altă autoritate publică autonomă – CNPF – în domeniile de competență pasibile de transfer.</p> <p>Textul „Fără a aduce atingere legislației în vigoare care stabilește temeiuri specifice” asigură respectarea de către BNM a legislației în vigoare care stabilește temeiurile exprese de revocare sau anulare a actelor emise de CNPF.</p>
9.	<p>(17) În procesele de judecată în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, care au ca obiect actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise, realizate sau manifestate pînă la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, Comisia Națională a Pieței Financiare reține calitatea de participant în</p>	<p>Cu referire la alin. (17) și (18), în vederea respectării normelor de tehnică legislativă, considerăm că aceste alineate pot fi comasate într-un singur alin. (17), respectiv după textul „în curs de desfășurare la 1 iunie 2023” se va completa cu următorul text: „sau care vor fi inițiate de la 1 iunie 2023”, în acest context alin. (18) urmînd a fi exclus.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Avînd în vedere importanța aspectelor reglementate în alineatele respective și în virtutea exigenței de claritate și precizie a textului actului normativ (prevăzută la art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017), considerăm necesară expunerea reglementărilor respective în alineate distincte.</p>

	<p>procese respective, pe care o define la 1 iulie 2023.</p> <p>(18) În procesele de judecată care vor fi inițiate de la 1 iulie 2023 și care vor avea ca obiect actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare emise, realizate sau manifestate pînă la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, calitatea de participant în procesele respective revine Comisiei Naționale a Pieței Financiare.</p>		
10.	<p>(19) De la 1 iulie 2023, instanța de judecată va atrage din oficiu Banca Națională a Moldovei în calitate de terț/intervenient în procesele de judecată menționate la alin. (17) și (18). Comisia Națională a Pieței Financiare va informa instanța de judecată despre necesitatea atragerii Băncii Naționale a Moldovei în procesul de judecată.</p> <p>(21) În legătură cu procesele de judecată menționate la alin. (14), (17) și (18) și procedurile de examinare a cererilor prealabile menționate la alin. (15), Banca Națională a Moldovei va transmite, la solicitare, Comisiei Naționale a Pieței Financiare informațiile necesare din cele care au fost transmise Băncii Naționale a Moldovei de către Comisia Națională a Pieței Financiare în temeiul prezentei legi și a Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative și va permite persoanelor transferate la Banca Națională a Moldovei de la Comisia Națională a Pieței Financiare să participe la procesele sau procedurile respective în calitate de terț/intervenient.</p>	<p>Potrivit alin. (19) și (21), „De la 1 iunie 2023, instanța de judecată va atrage din oficiu Banca Națională în calitate de terț/intervenient în procesele de judecată menționate la alin. (17) și alin. (18)”.</p> <p>În acest context, menționăm că în conformitate cu art. 65 și art. 67 din <i>Codul de procedură civilă</i>, părți în procedura civilă pot fi: intervenientul principal (intervenientul care formulează pretenții proprii cu privire la obiectul litigiului) și intervenientul accesoriu (intervenientul care nu formulează pretenții proprii asupra obiectului litigiului). Totodată, <i>Codul administrativ</i> la art. 205 indică că terțul trebuie atras în proces dacă hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile sale.</p> <p>Propunerea autorului de a atrage BNM în instanța de judecată în calitate de terț/intervenient ar putea îngreuna activitatea ulterioară a acestuia în calitate de autoritate publică care va emite acte administrative individuale, acte reale, sau operațiuni administrative pe piața financiară nebancaară care pot avea tangență cu raportul juridic litigios ulterior, având în vedere că din 1 iunie 2023, BNM, va exercita nemijlocit atribuții privind licențierea/autorizarea/emiterea avizelor pentru înregistrarea de stat, precum și supravegherea activității asigurătorilor, reasigurătorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>BNM menține poziția și considerentele exprimate în sinteza aferentă avizării inițiale, având în vedere faptul că nu au fost identificate argumente adiționale celor prezentate în avizul inițial.</p>

11.	(20) Procesele contravenționale, care sunt în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, cu privire la contravențiile constatate de Comisia Națională a Pieței	<p>din Republica Moldova, a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancaară.</p> <p>În acest sens, cu referire la procesele de judecată, care au ca obiect actul administrativ individual al CNPF și au fost inițiate după 1 iunie 2023 sau au fost în curs de desfășurare la 1 iunie 2023, instanța de judecată poate în baza unei acțiuni în obligare, să anuleze în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă, în speță a CNPF-lui, și să oblige autoritatea publică, în speță BNM, să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emiteră a actului este întemeiată, având în vedere prevederile art. 224 alin. (1) lit. b) din <i>Codul administrativ</i>.</p> <p>Respectiv, considerăm că prin atragerea BNM în calitate de terț/intervenient în procesele de judecată, BNM-ul nu va putea realiza în deplină măsură funcțiile și atribuțiile sale, având în vedere că nu se va putea înfăptui continuitatea procedurilor administrative, inițiate de CNPF și „continuate” de BNM, în acest sens participații la piața financiară nebancaară vor fi puși într-o situație defavorabilă, or, calitatea de intervenient/terț în procesul civil urmărește alt scop <i>per se</i>, de a apăra drepturile acestora în cadrul unui proces cu sau fără posibilitatea de a formula obiecții proprii asupra obiectului litigiului.</p> <p>Reieșind din cele expuse mai sus, o soluție de compromis ar fi atragerea BNM în procesele de judecată care au fost inițiate după 1 iunie 2023 sau au fost în curs de desfășurare la 1 iunie 2023 în calitate de copărțat. Acest fapt ar permite BNM să își realizeze pe deplin drepturile și obligațiile sale în cadrul procedurii administrative precum și de a realiza cu diligență funcțiile și atribuțiile oferite de proiect.</p> <p>Astfel, este oportun de a revizui conceptual și alin. (14), (17) și (18).</p>	
			<p>Nu se acceptă.</p> <p>Participarea CNPF se va rezuma, după caz, la realizarea măsurilor de încetare a procesului contravențional.</p>

	<p>Financiare în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, se vor finaliza cu participarea doar a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, fără atragerea Băncii Naționale a Moldovei în procesul contravențional.</p>	<p>urmează a fi încetate pe motivul inexistenței faptei contravenționale, ca urmare a abrogării acestora potrivit proiectului, or, potrivit art. 441 alin. (1) din Cod „Procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care nu există faptul contravențional”. Adicional, potrivit <i>Codul contravențional</i>, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin. (1), instanța de judecată încetează procesul contravențional.”, în conformitate cu art. 461 alin. (1). Astfel, reieșind din cele expuse mai sus, alin. (20) urmează a fi exclus, deoarece procesele contravenționale inițiate de Comisia Națională a Pieței Financiare și cele ce se află în examinare în instanța de judecată, vor fi încetate din motivul lipsei a faptelor contravenționale, în conformitate cu art. 441 alin. (1) din <i>Codul contravențional</i>.</p>	<p>În același timp, în cazul proceselor contravenționale aflate în examinare la CNPF, norma urmărește precizarea autorității care va lua soluția finală cu privire la aceste procese, ținând cont de abrogarea articolelor 305-310, 310² și 310³ din Codul contravențional și modificarea articolului 404 alineatul (1) din Codul contravențional.</p>
12.		<p>3. Pe parcursul proiectului din sintagma „legislația în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.</p>	<p>Nu se acceptă. Sintagma „legislația în vigoare” se regăsește doar la art. IX – Dispoziții finale și tranzitorii. În contextul reglementării situațiilor tranzitorii, care presupun aplicabilitatea fie a legislației de până la 1 iulie 2023, fie a legislației de la 1 iulie 2023, considerăm necesar de a face referință, în mod clar și precis, la „legislația în vigoare” – legislația aplicabilă la data realizării procedurilor administrative vizate. De altfel, utilizarea doar a termenului „legislație” în cadrul unor dispoziții tranzitorii va determina inevitabil situații de echivoc cu privire la normele juridice aplicabile – cele de până la 1 iulie 2023 sau cele de după 1 iulie 2023, contrar exigenței de precizie și claritate prevăzute la art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017.</p>
13.		<p>4. Adicional, expunem necesitatea coordonării proiectului cu Agenția Proprietății Publice care este organul abilitat cu administrarea și deținerea proprietății publice (art. 7 alin. (2) din Legea nr. 121/2007) și IP Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică care, potrivit art. 23 alin. (3) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, administrează infrastructura tehnologiilor informaționale ale autorităților și instituțiilor publice, exercită atribuțiile administratorului tehnic și asigură mentenanța</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul de lege a fost avizat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, care, potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 121/2007 este autoritatea publică care promovează politica statului în domeniul administrării și deținării proprietății publice. IP Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică nu deține competențe de reglementare în partea ce ține de regimul juridic al sistemelor informaționale. Proiectul de lege a fost avizat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și de Agenția de Guvernare</p>

		<p>sistemelor informaționale de stat, asigură securitatea cibernetică a acestora.</p>	<p>Electronică. În acest sens, art. 23 alin. (1) și (2) din Legea nr. 467/2003 stabilește: <i>„(1) Ministerul Economiei este organul central de specialitate care elaborează documentele de politici și actele normative în domeniul informatizării, al sistemelor și resurselor informaționale de stat, precum și exercită și alte atribuții în conformitate cu regulamentul acestuia aprobat de către Guvern. (2) Instituția publică Agenția de Guvernare Electronică elaborează cadrul metodologic pentru administrarea, mentenanța, dezvoltarea și scoaterea din exploatare a sistemelor informaționale de stat, coordonează și monitorizează crearea, administrarea și dezvoltarea sistemelor informaționale de stat, asigură evidența acestora, efectuează auditul de securitate cibernetică a sistemelor informaționale de stat, precum și exercită și alte atribuții în conformitate cu statutul acestuia aprobat de către Guvern.”</i></p>
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării			
14.		<p>Cu referire la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurare transfer atribuții conform Legii nr.178/2020 pentru modificarea unor acte normative) (număr unic 241/MF/BNM/2023), prezentat spre avizare repetată, reiterăm obiecțiile și propunerile expuse în avizul nr.15-1041 din 18 aprilie 2023 și neacceptate de autori.</p>	<p>Urmare reexaminării obiecțiilor și propunerilor expuse în avizul nr.15-1041 din 18 aprilie 2023 și neacceptate de BNM, considerăm că argumentele prezentate de BNM aferent propunerilor respective (în Sinteza obiecțiilor și propunerilor prezentate în cadrul avizării inițiale) justifică suficient și întemeiat soluțiile propuse de BNM în proiectul de lege remis spre avizare repetată.</p>
Comisia Națională a Pieței Financiare			
15.	<p>(14) în procesele de judecată cu privire la insolvabilitatea sau lichidarea silită a societăților de asigurare sau reasigurare, sucursalelor societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe, intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, asociațiilor de economii și împrumut, birourilor istorilor de credit sau a organizațiilor de creditare nebancaară, care sunt în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, Comisia Națională reține calitatea de participant în procesele respective, pe care o deține la 1 iulie 2023.</p>	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare (în continuare - CNPF), cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea transferului de atribuții conform Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative) (în continuare - proiect), menține poziția expusă anterior prin scrisoarea nr. 024/1062 din 19.04.2023, în partea aspectelor care nu au fost acceptate în cadrul primei runde de sintetizare a avizelor, inclusiv reieșind din raționamentul necesității ajustării expunerilor în proiect cu termeni ce derivă din situația existentă la data preluării atribuțiilor.</p>	<p>Nu se acceptă. În partea ce ține de menționarea sucursalelor societăților de asigurare sau reasigurare din statele terțe la art. IX alin. (14) din proiectul de lege, reiterăm, că potrivit art. 47 alin. (2) din Legea nr. 92/2022 și art. 243 alin. (4) din Codul civil a R. Moldova, procedura de lichidare silită poate fi aplicată și sucursalelor societăților de asigurare sau de reasigurare din state terțe. Totodată, menționarea sucursalelor nu afectează modul de aplicare a prevederilor respective, chiar și în ipoteza în care la 1 iulie 2023, de facto, nu vor fi procese de lichidare silită intenționate în privința sucursalelor societăților de asigurare sau reasigurare din state terțe.</p>
16.	<p>(14) în procesele de judecată cu privire la insolvabilitatea sau lichidarea silită a societăților de asigurare sau reasigurare, sucursalelor societăților de asigurare sau reasigurare sau</p>	<p>Complementar, în contradictoriu cu cele expuse în Sinteza anexată la proiectul supus avizării repetate, CNPF reține următoarele.</p>	<p>Nu se acceptă. BNM menține poziția și considerentele exprimate în sinteza aferentă avizării inițiale, având în vedere faptul că nu au fost identificate argumente adiționale celor prezentate în avizul inițial.</p>

<p>reasigurare din statele terțe, intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, asociațiilor de economii și împrumut, birourilor istorilor de credit sau a organizațiilor de creditare nebancaară, care sunt în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, Comisia Națională reține calitatea de participant în procesele respective, pe care o deține la 1 iulie 2023.</p> <p>(15) Cererile prealabile, depuse până la 1 iulie 2023 sau după această dată, împotriva actelor administrative sau inacțiunilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, se examinează de Comisia Națională a Pieței Financiare. Înainte de emiterea deciziei cu privire la cererea prealabilă, Comisia Națională a Pieței Financiare solicită opinia cu caracter consultativ a Băncii Naționale a Moldovei cu privire la proiectul de decizie elaborat de Comisia Națională a Pieței Financiare în cazul respectiv.</p> <p>(16) Cererile de chemare în judecată, care se vor depune de la 1 iulie 2023, împotriva actelor administrative, operațiunilor administrative sau inacțiunilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise, realizate sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, se depun către Comisia Națională a Pieței Financiare.</p> <p>(17) În procesele de judecată în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, care au ca obiect actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare, emise,</p>	<p>În partea ce ține de poziția autorului în materie de transfer al litigiilor către Banca Națională a Moldovei (BNM), Nota informativă la proiect și în subsecvent Sinteza pe marginea avizelor parvenite de la autorități, nu conțin o identificare clară și argumentată care să combată raționamentele practice care susțin transferul litigiilor către aceasta. Or, într-un mod eronat instituția „răspunderii” este confundată cu cea a „reprezentării” în situațiile clasice, cele două instituții sunt indisolubil legate, însă Legea nr. 178/2020 determină circumstanțe specifice în rezultatul cărora procesele dintr-o instituție necesită a fi preluate prin efect oglindă în cadrul celeilalte instituții, asigurând continuitatea dar și separarea răspunderii pentru acțiunile până și după transfer, inclusiv reeșind din volatilitatea proceselor respective. Cu titlu de exemplu și exercițiu practic, în mod reiterat, menționăm că în condițiile art. 16 alin. (6) din Legea nr. 92/2022, retragerea licenței nu absolvă asiguratorul de supravegherea ulterioară de către autoritatea de supraveghere. În condițiile, retragerii licenței unui asigurator de către CNPF, după intrarea în vigoare a legii noi cu privire la activitatea de asigurare, și având în vedere preluarea atribuțiilor autorității de supraveghere de către BNM se conchide că monitorizarea procesului de onorare a obligațiilor asumate anterior de către asigurator se va realiza de ultima. În speță, urmare a procedurii de administrare specială, CNPF a dispus retragerea licenței și intentarea procedurii de insolvabilitate față de un fost asigurator, fără a înlătura administratorul special desemnat de către CNPF. Ulterior depunerii cererii de intentare a procedurii de insolvabilitate, instanța la cererea administratorului autorizat a dispus înlăturarea de la administrarea entității a administratorului special desemnat de CNPF, act contestat de către ultima. Astfel, în ipoteza admiterii recursului CNPF și a reclama desemnarea unui nou administrator special sau menținerea calității respective de către administratorul special anterior. În atare condiții, nu este clară delimitarea atribuțiilor între cele două</p>	<p>Având în vedere că obiecția se referă la prevederi din proiectul de lege aplicabile în exclusivitate unor situații tranzitorii care vizează două autorități publice autonome responsabile față de Parlament (BNM și CNPF), considerăm potrivită identificarea unor soluții comun acceptabile pe platforma parlamentară.</p>
---	---	--

realizate sau manifestate pînă la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, Comisia Națională a Pieței Financiare reține calitatea de participant în procesele respective, pe care o deține la 1 iulie 2023.

(18) În procesele de judecată care vor fi inițiate de la 1 iulie 2023 și care vor avea ca obiect actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare emise, realizate sau manifestate pînă la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, calitatea de participant în procesele respective revine Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

(19) De la 1 iulie 2023, instanța de judecată va atrage din oficiu Banca Națională a Moldovei în calitate de terț/intervenient în procesele de judecată menționate la alin. (17) și (18). Comisia Națională a Pieței Financiare va informa instanța de judecată despre necesitatea atragerii Băncii Naționale a Moldovei în procesul de judecată.

(20) Procesele contravenționale, care sunt în curs de desfășurare la 1 iulie 2023, cu privire la contravențiile constatate de Comisia Națională a Pieței Financiare în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, se vor finaliza cu participarea doar a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, fără atragerea Băncii Naționale a Moldovei în procesul contravențional.

(21) În legătură cu procesele de judecată menționate la alin. (14), (17) și (18) și

autorități, or calitatea procesuală pe care o deține CNPF în cauzele de insolvabilitate este interdependentă de calitatea de autoritate care reglementează activitatea de asigurare (art. 236 alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149/2012). Din speța expusă, precum și în raport cu celelalte litigii care țin nemijlocit de domeniile asigurări și creditare nebancaară, se relevă că proiectul vine în contradicție cu principiile continuității activității de reglementare și supraveghere. Or, indiferent de deținătorul nominal al unor atribuții, respectivele sunt onorate în virtutea interesului public și al mandatului oferit de stat. Având în vedere argumentele expuse anterior precum și cele din prezenta, apreciem că proiectul nu poate fi promovat în formula înaintată, CNPF expunând în acest sens aviz negativ.

	<p>procedurile de examinare a cererilor prealabile menționate la alin. (15), Banca Națională a Moldovei va transmite, la solicitare, Comisiei Naționale a Pieței Financiare informațiile necesare din cele care au fost transmise Băncii Naționale a Moldovei de către Comisia Națională a Pieței Financiare în temeiul prezentei legi și a Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative și va permite persoanelor transferate la Banca Națională a Moldovei de la Comisia Națională a Pieței Financiare să participe la procesele sau procedurile respective în calitate de terț/intervenient.</p> <p>(22) Comisia Națională a Pieței Financiare efectuează, din contul bugetului său, plata prejudiciilor și a cheltuielilor, stabilite prin hotărâre judecătorească sau decizie a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, care sunt cauzate de actele juridice, actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare, încheiate, emise, realizate sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative.</p>		
17.	<p>(3) Până la 30 iunie 2023, de la Comisia Națională a Pieței Financiare se transmit cu titlu oneros, la valoarea contabilă conform situației din data transmiterii, Băncii Naționale a Moldovei, sistemele informatice „SIREM” și „RCA Data”, cu atribuirea Băncii Naționale a Moldovei a dreptului de proprietate asupra acestora, precum și textele codurilor sursă ale sistemelor informatice respective actualizate la ziua transmiterii, drepturile de utilizare, bunurile și actele conexe sistemelor informatice respective. Plățile pentru activele care se transmit potrivit</p>	<p align="center">Agencia Proprietății Publice</p> <p>Legiuitorul este în drept să decidă caracterul transmiterii (cu titlu gratuit sau oneros).</p>	<p>Se acceptă. Înțelegem că avizul vizează comentariile Ministerului Justiției aferente prevederilor art. IX alin. (3) din proiectul de lege și nu prevederile proiectului de lege.</p>

	<p>primei propoziții se transferă în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Comisia Națională a Pieței Financiare constituie comisia de transmitere și, după coordonare cu Banca Națională a Moldovei, stabilește termenele de efectuare a transmiterii și de perfectare a actelor de transmitere, care nu vor depăși data de 30 iunie 2023, precum și termenele de efectuare a plăților. Actele de transmitere semnate până la 30 iunie 2023 vor produce efecte juridice la data de 30 iunie 2023. Prevederile prezentului alineat constituie temei pentru efectuarea transmiterii sistemelor informatice, a textelor codurilor sursă ale sistemelor informatice, a bunurilor, drepturilor și actelor conexe sistemelor informatice respective. Constituirea comisiei de transmitere, stabilirea atribuțiilor acesteia și transmiterea propriu-zisă se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015, în partea în care prevederile acestuia nu contravin prezentului alineat.</p>		
18.	<p align="center">Centrul Național Anticorupție (Raport de expertiză anticorupție nr. ELO23/8764 din 05.06.2023)</p> <p align="center">Lipsă de obiecții și propuneri</p> <p align="center">Se acceptă.</p>		
<p align="center">ȘEDINȚĂ INTERINSTITUȚIONALĂ (la data de 07 iunie 2023)</p>			
1.	<p>(3) Până la 30 iunie 2023, de la Comisia Națională a Pieței Financiare se transmit cu titlu oneros, la valoarea contabilă conform situației din data transmiterii, Băncii Naționale a Moldovei, sistemele informatice "SIREM" și "RCA Data", cu atribuirea Băncii Naționale a Moldovei a dreptului de proprietate asupra acestora,</p>	<p align="center">Ministerul Justiției</p> <p>Cu referire la alin. (3) de la Art. IX „Dispoziții finale și tranzitorii”, subliniem faptul că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 133/2012 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și Hotărârii Guvernului nr. 590/2022 cu privire la aprobarea Conceptului</p>	<p>Se acceptă parțial. Sistemul informațional SIREM aparține cu drept de proprietate CNPF în temeiul acordului încheiat cu donatorul (IFAD). Totodată, având în vedere avizul APP asupra proiectului de lege vizat, legiuitorul este în drept să decidă modul de transmitere a bunurilor în cauză (gratuit sau oneros). În aceeași ordine de idei, redacția alin. (3) din proiect a fost revizuită în redacția următoare: „Prin derogare de la prevederile</p>

<p>precum și textele codurilor sursă ale sistemelor informatice respective actualizate la ziua transmiterii, drepturile de utilizare, bunurile și actele conexe sistemelor informatice respective. Plățile pentru activelor care se transferă în bugetul primei propoziții se transferă în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Comisia Națională a Pieței Financiare constituie comisia de transmitere și, după coordonare cu Banca Națională a Moldovei, stabilește termenele de efectuare a transmiterii și de perfectare a actelor de transmitere, care nu vor depăși data de 30 iunie 2023, precum și termenii și condițiile de efectuare a plăților. Actele de transmitere semnate până la 30 iunie 2023 vor produce efecte juridice la data de 30 iunie 2023. Prevederile prezentului alineat constituie temei pentru efectuarea transmiterii sistemelor informatice, a textelor codurilor sursă ale sistemelor informatice și actelor conexe sistemelor informatice respective. Constituirea comisiei de transmitere, stabilirea atribuțiilor acesteia și transmiterea propriu-zisă se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015, în partea în care prevederile acestuia nu contravin prezentului alineat.</p>	<p>Sistemului informațional „Depozitarul public al situațiilor financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare reprezintă posesor al sistemului informațional „RCA Data” și deținător al sistemului informațional „SIREM”. Potrivit art. 10 alin. (1) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registrele proprietar al registrelor de stat este statul. În acest sens, respectiva autoritate publică nu poate de jure exercita dreptul de dispoziție în vederea transmiterii cu titlu oneros a respectivelor sisteme informaționale printr-un act normativ și de a încasa plățile în bugetul său, iar Băncii Naționale a Moldovei nu-i poate fi atribuită calitatea de proprietar al respectivelor sisteme.</p> <p>Adițional, relevăm că potrivit art. 71 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, statul reprezintă proprietarul sistemelor informaționale și nemijlocit el stabilește posesorii, deținătorii sistemelor informaționale, însă nicidecum proprietarul acestora printr-un act normativ.</p> <p>Mai mult ca atât, având în vedere prevederile art. 14 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 121/2007 privind administrarea dețezatizării proprietăți publice, potrivit căreia „Transmiterea cu titlu gratuit a bunurilor proprietate publică se efectuează în cazul trecerii întreprinderilor de stat/municipale, subdiviziunilor acestora, bunurilor distincte proprietate a statului sau a unității administrativ-teritoriale din subordinea unei autorități publice în subordinea altei autorități publice”, considerăm că Comisia Națională a Pieței Financiare, urmează să îi transmită „cu titlu gratuit” Băncii Naționale a Moldovei sistemele informaționale menționate mai sus, precum și textele codurilor sursă ale sistemelor informaționale informatice respective, dreptul de utilizare, bunurile și actele conexe, în acest sens BNM va deveni posesor/deținător a acestor sisteme informaționale. Astfel, reiterăm despre necesitatea revizuirii alin. (3) reieșind din limitele legale expuse mai sus.</p>	<p>Legii nr. 121/2007 privind administrarea și dețezatizarea proprietăți publice, până la 30 iunie 2023, de la Comisia Națională a Pieței Financiare se transmit potrivit valorii contabile din data transmiterii, Băncii Naționale a Moldovei, sistemele informatice „SIREM” și „RCA Data”, textele codurilor sursă ale sistemelor informatice respective actualizate la ziua transmiterii, drepturile de utilizare, bunurile și actele conexe sistemelor informatice respective. Plățile pentru activelor care se transferă în bugetul primei propoziții se transferă în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare. Comisia Națională a Pieței Financiare constituie comisia de transmitere și, după coordonare cu Banca Națională a Moldovei, stabilește termenele de efectuare a transmiterii și de perfectare a actelor de transmitere, care nu vor depăși data de 30 iunie 2023, precum și termenii și condițiile de efectuare a plăților. Actele de transmitere semnate până la 30 iunie 2023 vor produce efecte juridice la data de 30 iunie 2023. Prevederile prezentului alineat constituie temei pentru efectuarea transmiterii sistemelor informatice, a textelor codurilor sursă ale sistemelor informatice și actelor conexe sistemelor informatice respective. Constituirea comisiei de transmitere, stabilirea atribuțiilor acesteia și transmiterea propriu-zisă se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015, în partea în care prevederile acestuia nu contravin prezentului alineat.”</p>
<p>2.</p>	<p>Potrivit alin. (19) și (21). „De la 1 iunie 2023, instanța de judecată va atrage din oficiu Banca Națională în calitate de terț/intervenient în procesele de judecată menționate la alin. (17) și alin. (18)”.</p>	<p>Se acceptă parțial. Ca rezultat al ședințelor și discuțiilor petrecute la subiectul litigiilor, s-a convenit, cu acceptul Ministerului Justiției, excluderea din proiect a prevederilor privind atragerea BNM în</p>

<p>menționate la alin. (17) și (18). Comisia Națională a Pieței Financiare va informa instanța de judecată despre necesitatea atragerii Băncii Naționale a Moldovei în procesul de judecată.</p> <p>(21) în legătură cu procesele de judecată menționate la alin. (14), (17) și (18) și procedurile de examinare a cererilor prealabile menționate la alin. (15), Banca Națională a Moldovei va transmite, la solicitare, Comisiei Naționale a Pieței Financiare informațiile necesare din cele care au fost transmise Băncii Naționale a Moldovei de către Comisia Națională a Pieței Financiare în temeiul prezentei legi și a Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative și va permite persoanelor transferate la Banca Națională a Moldovei de la Comisia Națională a Pieței Financiare să participe la procesele sau procedurile respective în calitate de terț/intervenient.</p>	<p>În acest context, menționăm că în conformitate cu art. 65 și art. 67 din <i>Codul de procedură civilă</i>, părți în procedura civilă pot fi intervenientul principal (intervenientul care formulează pretenții proprii cu privire la obiectul litigiului) și intervenientul accesoriu (intervenientul care nu formulează pretenții proprii asupra obiectului litigiului). Totodată, <i>Codul administrativ</i> la art. 205 indică că terțul trebuie atras în proces dacă hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile sale.</p> <p>Propunerea autorului de a atrage BNM în instanța de judecată în calitate de terț/intervenient ar putea îngreuna activitatea ulterioară a acesteia în calitate de autoritate publică care va emite acte administrative individuale, acte reale, sau operațiuni administrative pe piața financiară nebancaară care pot avea tangență cu raportul juridic litigios ulterior, având în vedere că din 1 iunie 2023, BNM, va exercita nemijlocit atribuții privind licențierea/autorizarea/emiterea avizelor pentru înregistrarea de stat, precum și supravegherea activității asigurătorilor, reasigurătorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebancaară.</p> <p>În acest sens, cu referire la procesele de judecată, care au ca obiect actul administrativ individual al CNPF și au fost inițiate după 1 iunie 2023 sau au fost în curs de desfășurare la 1 iunie 2023, instanța de judecată poate în baza unei acțiuni în obligare, să anuleze în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă, în speță a CNPF-lui, și să oblige autoritatea publică, în speță BNM, să emită un act administrativ individual, dacă revindicarea pretenției reclamantului de emiterie a actului este întemeiată, având în vedere prevederile art. 224 alin. (1) lit. b) din <i>Codul administrativ</i>.</p> <p>Respectiv, considerăm că prin atragerea BNM în calitate de terț/intervenient în procesele de judecată, BNM-ul nu va putea realiza în deplină măsură funcțiile și atribuțiile sale, având în vedere</p>	<p>procesele de judecată în calitate de terț. Ca rezultat al informării instanței de către CNPF privind transferul de competență, aceasta urmează să decidă calitatea atragerii BNM în procesele de judecată aferente.</p>
---	---	--

	<p>că nu se va putea înlăptui continuitatea procedurilor administrative, inițiate de CNPF și „continue” de BNM, în acest sens participării la piața financiară nebancaară vor fi puși într-o situație defavorabilă, or, calitatea de intervenient/terț în procesul civil urmărește alt scop <i>per se</i>, de a apăra drepturile acestora în cadrul unui proces cu sau fără posibilitatea de a formula obiecții proprii asupra obiectului litigiului.</p> <p>Reieșind din cele expuse mai sus, o soluție de compromis ar fi atragerea BNM în procesele de judecată care au fost inițiate după 1 iunie 2023 sau au fost în curs de desfășurare la 1 iunie 2023 în calitate de copărat. Acest fapt ar permite BNM să își realizeze pe deplin drepturile și obligațiile sale în cadrul procedurii administrative precum și de a realiza cu diligență funcțiile și atribuțiile oferite de proiect.</p> <p>Astfel, este oportun de a revizui conceptual și alin. (14), (17) și (18).</p>	
<p>(18) în procesele de judecată care vor fi inițiate de la 1 iulie 2023 și care vor avea ca obiect actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare emise, realizate sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, calitatea de pârât în procesele respective revine Comisiei Naționale a Pieței Financiare.</p>	<p>Pentru alin.(18) se propune următoarea redacție: „În procesele de judecată care vor fi inițiate de la 1 iulie 2023 și care vor avea ca obiect actele administrative, operațiunile administrative sau inacțiunile Comisiei Naționale a Pieței Financiare emise, realizate sau manifestate până la 1 iulie 2023 în legătură cu exercitarea atribuțiilor prevăzute la art. VIII alin.(3) din Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative, Comisia Națională a Pieței Financiare va avea calitatea de pârât”.</p>	<p>Se acceptă. Alin. (18) a fost expus în redacția propusă de Ministerul Justiției.</p>
	<p align="center">Comisia Națională a Pieței Financiare</p> <p>Cu referire la amendamentele propuse de către BNM, în contextul proiectului de lege numărul unic 241/MF/BNM/2023, se comunică despre menținerea poziției expuse prin scrisorile nr. 06-4/1441 din 30.05.2023 și 02-4/1062 din 19.04.2023.</p> <p>Argumente aditionale poziției CNPF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tergiversarea proceselor ce vizează derularea litigiilor în instanța de judecată, ceea ce poate determina încălcarea termenelor rezonabile; - pentru asigurarea accesului la toate informațiile pertinente solicitate de instanță va fi 	<p>Nu se acceptă. Ca rezultat al discuțiilor și ședințelor petrecute la subiectul proiectului, s-a agreat cu Ministerul Justiției excluderea din proiect a prevederilor ce țin de atragerea BNM în calitate de terț în procesele de judecată. Ca rezultat al informării instanței de către CNPF privind transferul de competență, aceasta urmează să decidă calitatea atragerii BNM în procesele de judecată aferente.</p>

		<p>necesar prezentarea acestora de către BNM, dat fiind că odată cu transferul de competențe se va produce și transferul de dosare;</p> <ul style="list-style-type: none">- imposibilitatea executării unor decizii judiciare, prin care se obligă autoritatea să emită un act favorabil sau să efectueze acțiuni în favoarea participantului.	
--	--	--	--